

Dan samo-upravljalcev

Čeprav je od dneva jugoslovanskih samoupravljalcev, 27. junija, minilo že več kot štiri najst dni, vseeno na tem mestu nekatere zapisane misli niso nikakor niti zastarele niti izrečene post festum. Kajti dejstvo je, da je pri nas sleherni dan v letu dan samoupravljalcev in samoupravljanja, kajti samoupravljanje je postalo danes sestavni del naše družbene prakse in sploh našega celotnega dela, življenja in snovanja.

Ko ob tem dnevu vsako leto razmišljamo, do kam smo prišli in kaj ustvarili na tem področju, lahko samo ugotovljamo nenehen napredek in strmo pot navzgor v uveljavljanju samoupravljanja v praksi, vrhunec letošnjih prizadevanj v tem smislu pa je vsekakor uveljavljanje zakona o združenem delu v praksi, prilagajanje in vnašanje njegovega duha in določil v vsakodnevno prakso, kar terjaja seveda od nas nenehne napore razmišljanja in tudi samo uresničevanje.

Pri vsem tem lahko ugotovljamo opazne premike prav povsod v prizadevanju za urejanje takšnih družbenoekonomskih odnosov, kot jih terjajo določa zakon o združenem delu. Čeprav vse to še ne pomeni teka tako kot bi morda radi, vendar samoupravni razvoj danes dobesedno vsako temeljno organizacijo združenega dela sili v to, da na podlagi konkretnih analiz začrtajo svojo smer nadaljnjega razvoja. V tem smislu so se že po številnih tozilih, in to velja tudi za celotno Iskro, začele razprave o samoupravnem sporazumevanju in organiziranju po novem, ki pa nikakor ne smejo ostati samo pri verbalnih in načelnih ugotovitvah, temveč morajo zajeti to našo družbeno prenosno prav v vseh njenih koreninah, zadevati morajo slehernega neposrednega proizvajalca, ki se mora sam, individualno, odločiti o tem in prispevati svoj delež k tej preobrazbi.

Naše samoupravljanje je že zdavnaj položilo svoj zrelostni izpit, zdaj pa stoji nedvomno pred številnimi novimi, še mnogo bolj odgovornimi nalogami, ki jih moramo čim prej uresničiti v praksi.

Naj naša razmišljanja zaključimo z besedami predsednika republiških sindikatov Janeza Barboriča, ki jih je izrekel ob dnevu samoupravljalcev:

„V sedanjem času je najbolj pomembna naša naravnost, da na osnovi spoznanj teorije in prakse razvijamo družbeno-ekonomske odnose na novih osnovah, pri čemer bo naša vsakodnevna bitka pomenila diferenciacijo v tem smislu, da omejujejo oziroma onemogočijo nesprejemljive rešitve in istočasno ustvarjamo poti in oblike za uveljavitev novih odnosov v proizvodnji in družbi nasploh.“

D. Ž.

Uspela proslava v Novi Gorici potrdila pripadnost Iskri

V Novo Gorico se je 2. julija, na skrbno pripravljeno letošnjo proslavo dneva borca in dneva Iskre zlilo prek 15.000 Iskrašev in njihovih svojcev, da bi med gostoljubnimi Goričani prijetno preživeli ta naš tradicionalni, vsakoletni praznik.

Vse mesto je bilo nadvse bogato okrašeno z Iskrinimi zastavami, transparenti z dobrodošlico Iskrašem, visoko na goriškem nebotičniku je blestel napis Iskra—Avtoelektrika in izpovedoval, da je v Novi Gorici Iskra pomembno gibalno gospodarskega in splošnega razvoja. Vsemu naštetemu se je v parku pred poslopjem skupščine občine Nova Gorica pridružila še impozantna kocka z znakom Iskre in pa Iskrine zastave, viseče visoko nad prireditvenim prostorom pod grozdom pisanih balonov. Tudi vremenarji so se dobro odrezali z lepim vremenom in resnično smo ta dan vžili dobrošno meri sončne Goriške v pravem pomenu besede.

Na prireditveni prostor ob poslopju skupščine občine Nova Gorica so se že zgodaj začeli zgrinjati prvi udeleženci proslave. Po mestu se je drenjala pisana karavana vozil z različnimi registracijami in parkirni prostori so kaj kmalu postali pretesni. Prava sreča, da je večina udeležencev prispela v Novo Gorico s posebnim vlakom, saj bi avtobusi, kolikor smo jih bili sicer vajeni na proslavah dneva borca in dneva Iskre v drugih krajih Slovenije, prav gotovo napolnili vse novogoriške, sicer dovolj prostore ulice.

Glavni direktor Avtoelektrike Jože Eržen je udeležencem izrekel prirčno dobrodošlico.

Praznično vzdušje je še povečevala godba, ki se je po ozvočenju razlegala po vsej Novi Gorici. Seveda pa ni manjkalo veselega živčava prihajajočih množic, ki so predvsem do slednjega kotička napolnili dobrodošle klopi v gozdniški nasprotni slavnostne tribune. Že precej pred deseto je bil prireditveni prostor pravo človeško mravljišče vedro razporejenih sodelavk in sodelavcev iz vseh naših organizacij, ki jim najbrž ni žal, da so tudi na letošnji

Slavosni govor na proslavi je imel predsednik gospodarske zbornice SRS Andrej Verbič.

proslavi v Novi Gorici sodelovali tako številno.

Z rahlo zamudo sicer, se je uradni del proslave začel z državno himno, ki jo je zaigrala domača godba na pihala. Pred govorniški mikrofoni na odru je po himni stopil najprej glavni direktor DO Avtoelektrika Jože Eržen, ki je tisočem Iskrašem in njihovim svojem zaželel prirčno dobrodošlico in jih pozval k prijetnemu praznovanju.

Naslednji je spregovoril predsednik skupščine občine Nova Gorica Jože Šušmelj, ki je med drugim izrazil zadovoljstvo, da je takšna množica Iskrašev prihitela na proslavo v Novo Gorico. Ob tej priložnosti je predsednik Jože Šušmelj poudaril velik delež ZP Iskra pri gospodarskem razvoju Nove Gorice in predsedniku skupščine ZP Iskra Vladimiru Klavsu izročil priznanje.

Generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs je v svojih izjavah nanizal nekatere pomembne uspehe Iskre v zadnjem obdobju in sprejete obveznosti v srednjoročnem obdobju, ki jih bodo morali delavci Iskre z vlaganjem vseh svojih naporov tudi uresničiti. Tudi njegove besede so izzvenele v vabilo za prijetno praznovanje našega današnjega praznika.

Pozdrav udeležencem proslave je v imenu komisije ZB v ZP Iskra izrazil domačin Živko Kokelj, nato pa je pred mikrofoni prišel slavosni govornik na letošnji proslavi dneva borca in dneva Iskre Andrej Verbič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. Njegov govor v celoti objavljamo na drugi strani.

Predsednik skupščine ZP Iskra Vladimir Klavs je nato predal nagrado Iskre Milanu Železniku ter priznanja Iskre: Ivo Pahorju, Savi Rankoviču, Francu Somraku, Alojzu Žumru in Jaki Vehovcu za njihovo prizadevnost in delež pri razvoju Iskre. (O nagrajen-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zaključni nastop vseh pevcev, godbe in recitatorjev je izzval navdušen aplavz.

Kot smo že poročali je letošnjo prvo nagrado Iskre za življenjsko delo prejel Milan Železnik na proslavi v Novi Gorici.

OSREDNJA PROSLAVA DNEVA BORCA

Veliki zbor v Beli krajini

Veličastna, zares veličastna v pravem pomenu besede, je bila osrednja slovenska proslava dneva borca na Lokvah pri Črnomlju v Beli Krajini. In Bela Krajina to pot tudi ni bila izbrana slučajno: hkrati s praznovanjem dneva borca smo na Lokvah proslavili tudi 35. obletnico prvega slovenskega osvobodnega, ozemlja in ustanovitve štirih proslavljenih slovenskih partizanskih brigad, hkrati pa je slavlje na Lokvah predstavljalo tudi srečanje in obujanje spominov na velike čase za vseh 30.000 udeležencev te velike osrednje slovenske manifestacije.

Težko je v kratkem poročilu opisati vse, kar se je dogajalo v nedeljo, 3. julija, na Lokvah. Od srečanja starih borcev in partizanov, ki se niso videli

svojimi lastnimi silami. Podatki o družbenem proizvodu, ki se je v zadnjih petih letih dvignil za dva in pol do trikrat, blizu 8.000 zaposlenih, nove proizvodne zmogljivosti, modernizacija cest, povečanje šolskega prostora in vzgojnovarstvenih, socialnih in zdravstvenih ustanov, so dokaz temu napredku.

Nujno pa je seveda, da Bela Krajina uresniči razvojne cilje, ki si jih je postavila v svojem srednjoročnem načrtu do leta 1980. Pomoč njenemu razvoju bo potrebna tudi s strani širše družbene skupnosti. Združeno delo skupaj z bančnimi zavodi in razvojnimi institucijami lahko izdatneje poseže v izpolnitev nalog, ki si jih je Bela Krajina zastavila v prihodnje. Gospodarski

S proslave dneva borca v Lokvah pri Črnomlju.

že dolgo vrsto let do obujanja spominov na NOB, kateremu so zlasti prišlužnili mladi, pa tja do kulturnega programa in slavnostnega govora predsednika skupščine SRS dr. Marijana Breclja.

Dr. Breclj je v svojem govoru najprej evociral zgodovinske dogodke in datume iz naše NOB, ki so že takrat udarili pečat in postali zasnova za ves naš nadaljnji socialistični razvoj. Poudaril je, da je bil naš boj od vsega začetka tudi že ljudska revolucija, omenil pomembnost sodelovanja med slovenskimi in hrvatskimi partizani ter zlasti podčrtal velikanski pomen narodnoosvobodilnih odborov med vojno, ki so predstavljali temelj in osnovo ljudske oblasti.

Obširneje je tudi spregovoril o formiranju legendarnih štirih slovenskih brigad pred 35. leti, ki so predstavljale v vojaškem smislu pomembno manevrsko udarno silo in bile nenehno grožnjo in nevarnost fašističnim okupatorjem Slovenije.

Seveda se je v svojem govoru dotaknil tudi današnjega trenutka in dal priznanje sedanji mladi generaciji, ki je zvesta načelom in pridobitvam našega narodnoosvobodilnega boja, kar izpričuje z vsem svojim delom in naravnostjo pa tudi z dejstvom, da je prav z Lokev odšla na pohod mladinska brigada AVNOJ 77, ki bo premerila zgodovinsko pot svojih očetov in dedov na zgodovinsko zasedanje v Jajcu.

Ob koncu svojega govora je dr. Breclj spregovoril tudi o sami Beli Krajini, zibelki partizanstva in dejal:

„Izčrpana v času vojne in tudi sicer slabo razvita je hodila Bela Krajina v vsej povojni dobi težko pot svojega razvoja. Toda kljub tem težavam je dosegla velik družbeni, socialni in gospodarski napredek, in to predvsem s

sistem in gospodarska politika predvidevata pomoč manj razvitim območjem z olajšavami pri obdavčevanju in pri dajanju kreditov, pri izdelavi razvojnih načrtov in pri usposabljanju strokovnih kadrov, kar vse spodbuja tudi vlaganja v proizvodne in druge zmogljivosti na teh območjih. S polno mobilizacijo vseh domačih sil in s tako pomočjo skupnosti bo Bela Krajina vsekakor z uspehom nadaljevala svojo razvojno pot, je dejal ob koncu svojega govora dr. Marijan Breclj.

In če za konec navežemo njegove besede na nas same, lahko samo zapišemo, da je tudi Iskra v tem smislu odigrala in še igra kako pomembno vlogo pri gospodarskem razvoju in napredku Bele Krajine, saj je končno tudi prav v Beli Krajini tekla njena zibelka, njene prve korenine so pognale prav tu. Tudi to dejstvo je bilo potrebno zapisati ob slavlju v Beli Krajini na dan borca, ki zato tudi ni slučajno dan Iskre.

D. Ž.

Nova Gorica je bila zares lepo okrašena.

Govor predsednika GZ Slovenije Andreja Verbiča

Zahvaljujem se za povabilo, da se udeležim današnjega skupnega srečanja delavcev vaših delovnih organizacij. Srečali ste se zato, da se med seboj bolj spoznate, da današnji dan izrabite za številna tovariška srečanja, kulturne in športne manifestacije. Sprejel sem nevhvaležno nalogo, da ob taki priložnosti spregovorim nekaj besed o perečih gospodarskih vprašanjih.

V naših razmišljanjih smo kritični do vsega, kar se dogaja v gospodarstvu in v naši družbi, ne glede na raven razprave ali pa mesto. Kritični smo do vsega kar ustvarimo, v nas so nenehno prisotne pobude za spremembe, da nove akcije, za nove dosežke. To pomeni, da se ne zadovoljujemo s tistim, kar smo dosegli. In tako je prav. Vsi tisti, ki niso vajeni našega načina razprave, izvajajo iz tega resnično napačne zaključke, češ da smo v zagati glede našega nadaljnjega razvoja. To pa ni res. Kar jasno je treba povedati, da vsa leta naše povojne graditve pomenijo vrsto zmag in dosežkov v našem družbenem razvoju in v gospodarstvu.

Veliko lahko pokažemo svetu, od tega, da opozorimo na razvoj naših socialističnih samoupravnih odnosov, pa do dosežkov v gospodarstvu in sposobnosti, da s svojo politiko z narodi vsega sveta, ki želijo napredek, razvoj in enakopravnost v svetu. Napori, ki jih je naš človek vložil v dose-

danji razvoj, so izredni. Domala vse smo morali storiti z lastno delavnostjo in prizadevanjem v nelahkih političnih in gospodarskih razmerah. Toda prav to nas je usposobilo do te mere, da se danes pri nas uveljavlja sodobna proizvodnja, moderna tehnologija in kar je najpomembnejše, da smo vzpostavili take samoupravne odnose v združenem delu, ki maksimalno angažirajo delovne ljudi. Delavec in proizvajalec postaja v resnici soustvarjalec novih odnosov v naši družbi. Torej so razmere v naši družbi in gospodarstvu resnično spreminjali neposredni udeleženci v proizvodnji — delovni ljudje. Vi lahko presodite in ocenite, kako je tekel vaš razvoj iz majhnega kolektiva v sedanjo razvito in organizirano združeno podjetje.

Enako so se razvijale druge delovne organizacije pri nas, tako pa se je razvijala tudi naša socialistična domovina. In ob tem velja poudariti tudi to, da smo vse svoje uspehe, bodisi pri graditvi naše družbene ureditve ali pa razvoja gospodarstva, dosegli brez pretresov, s čimer pa se lahko pohvali malokdo v svetu. To pa predvsem zaradi tega, ker smo uspeli na področju organiziranja družbe postaviti nove temelje družbenim odnosom in nove temelje odnosom v združenem delu v razmerah, v katerih delavec odloča o celotni družbeni reprodukciji. Še več. Lahko trdimo, da je delavec vsak dan bolj zavzet za rezultate svojega

Predsednik občine Nova Gorica je po svojem pozdravu izročil priznanje Iskri predsedniku skupščine ZP Vladimiru Klavsu.

dela in gospodarjenja, da na tej podlagi tudi ureja in načrtuje svoje življenje. To pa je nadaljnje orožje za urejanje medsebojnih odnosov in za naš razvoj. Zaradi tega ima naša dežela pomembno mesto v svetu, resnično velik ugled. Namreč, pred resničnimi dosežki in razvojem ni moč zapirati oči, rezultati, ki smo jih dosegli, pa so dovolj vidni. Ob tem naj poudarim le to, in sicer iz zornega kota gospodarstva, da ima slovensko gospodarstvo gospodarske odnose razvite s 115 državami celega sveta, pri tem pa je tudi Iskra močan nosilec take usmeritve. To še posebej želimo poudariti zavoilo tega, ker je današnje srečanje v kraju ob meji, ob meji, ki je najbolj odprta med državami, ki pa je hkrati nekaj pomenila predmet sporov in nesporazumov, danes pa je to meja, kjer se ustvarja prijateljstvo, kjer se razvijajo novi odnosi sodelovanja še posebej ko sta obe deželi z zadnjimi meddržavnimi dogovori ustvarili nove možnosti za sodelovanje na državnem in gospodarskem področju. Osimski sporazumi omogočajo vrsto razsežnosti v krepitvi neposrednih gospodarskih odnosov, a naj omenim le svobodno cono pri Sežani, ki ustvarja nove možnosti medsebojnega sodelovanja s povsem drugačnimi značilnostmi, saj bo v tem prostoru po strokovni oceni imelo možnost sodelovati okoli 400 delovnih organizacij, po polovico iz Italije in Jugoslavije in kjer bo blizu 20.000 delavcev lahko izmenjavalo svoje izkušnje in ustvarjalo pogoje za boljše gospodarsko sodelovanje. To je samo ena izmed možnosti, ki jo odpirajo ti sporazumi, in ki ga navejam le zaradi tega, ker je postavljeno v naše področje. Hočem opozoriti, da se bodo morale naše delovne organizacije pripraviti za tako sodelovanje in izrabi tudi vse možnosti, ki jih tako sodelovanje odpira. Ob tem pa velja zapisati tudi, da se gospodarstvo v tem trenutku premalo hitro vključuje v te pobude glede na možnosti, ki dejansko obstajajo. Kar zadeva spopolnjevanje maloobmejnega sodelovanja, ki je prav tako predmet Osimskih sporazumov, velja poudariti potrebo, da se zavzemamo za preseganje dosedanjih oblik aktivnosti in usmerimo aktivnost v pospeševanje dolgoročne kooperacije.

Za razvoj Slovenije je proizvodni program Iskre in njen razvoj več kot pomemben, ker gre za visoko zahtevno industrijo, ki se ji sodobna industrijsko razvita država nikakor ne more odpovedati. Zaradi tega je v ospredju vprašanje, koliko so posamezne temeljne organizacije združenega dela sposobne hitro razvijati in uvajati nove razvojne programe in to na področju, kjer znanje in tehnologija hitro zastareva. Prav zaradi tega ima velik pomen osvajanje novih tehnoloških rešitev in predvsem hitra pot proizvodov do tržišča. To pomeni, da se morate še bolj kot doslej uspešno organizirati za iskanje novih rešitev, uvajati novo tehnologijo in predvsem razvijati novo vedno bolj zahtevno proizvodnjo. Razvojno delo v taki organizaciji kot je naša je osnovno vzbujalo razvoja, brez njega ne gre, predvsem če želite preseči dosedanje stopnje razvoja, pa čeprav z nekaterimi proizvodi že stopate v sam svetovni vrh dosežkov. Dejstvo, da tehnologija hitro zastareva, hkrati pomeni tudi, da hitro zastareva znanje, ki ga je treba nenehno izpopolnjevati in dopolnjevati. Pri tem se prav sedaj odpirajo možnosti, tako za poslovodne kadre, kot za vse druge udeležence v procesu proizvodnje s strokovnim izpopolnjevanjem ob delu in za delo. To bi v mnogočem odpravilo pomanjkljivosti, ki je prisotna tudi v delu mnogih vaših temeljnih organizacij združenega dela, ta pa je, da je pot novega proizvoda do njegove dokončne uveljavitve na tržišču predolga in da se zaradi tega tudi zmanjšuje dohodek. To pomeni, da se je treba odločneje usmeriti v pospeševanje razvojnega dela, da morajo strokovni kadri več prispevati k celotnemu razvoju, da bo v popolnejši meri izkoriščeno njihovo ustvarjalno delo. Tisti, ki se ne bodo odločili za tako politiko, bodo najbrže v kratkem prišli v zagato in zaostali v svojem razvoju. Zagotoviti moramo, da bo delavec prejemal osebni dohodek na podlagi vloženega dela. Dohodek torej ne sme biti odvisen od položaja delavca, ampak njegovega dela. Kot pri vas, tako sploh v gospodarstvu, znanje, ki ga imajo delovni ljudje, ni dovolj izkoriščeno. Takoj je treba pristopiti k taki usmeritvi, ki bo pogojevala tako obnašanje, da bo vsak delavec v celoti zainteresiran za ustvarjanje čimvečjega dohodka, ne pa njegovo neracionalno razsipanje. Zadnja seja predsedstva CK ZKS je razrešila še zadnje dileme s področja delitve dohodka in ni nobenih

razlogov, da v praksi ne pristopimo k razreševanju teh vprašanj.

Pri tem ima še kako pomembno mesto lastno znanje in razvoj in zato nikakor ni mogoče mimo problematike inovacij in sicer iz dveh razlogov. Prvič, ker postaja domače znanje vedno pomembnejše in ker se moramo ne samo s svojimi proizvodi, ampak tudi s svojim znanjem uveljaviti na tujem tržišču in drugič, ker je Iskra na tem področju že dosegla vidne rezultate, saj je znano, da je svoje znanje prodala v mnoge dežele. Ob izhodiščih naše družbenoekonomske politike smo se namreč dogovorili, da moramo v čimvečji meri uporabljati lastno znanje, da raziskovalno delo povežemo z gospodarstvom, kar naj prispeva k še večji uporabi domačega znanja in dosežkov raziskovalnega dela in kar naj vzpodbuja inovacijske dejavnosti v procesu družbene reprodukcije. Celotna akcija pri načrtovanju družbenega in gospodarskega razvoja je podvržena potrebi po sodobnejši tehnologiji, kvalitetnejši proizvodnji in hkrati večjim gospodarskim učinkom. Vse to pa mora temeljiti na domačem znanju. Iskra je

volj vzpodbudnih oblik povezovanja, je po mojem prepričanju treba odpreti možnosti takega povezovanja v obliki konkretnih akcij posameznih temeljnih organizacij združenega dela na povsem konkretnih vprašanjih in programih, ki zanimajo posamezne temeljne organizacije.

Slabi rezultati pri povezovanju so prav gotovo tudi zaradi tega, ker temeljne organizacije združenega dela v tem procesu doslej niso bile dovolj prisotne. Skratka treba je najti čimveč skupnih rešitev in preseči dosedanje razmere.

Isto velja tudi za povezovanje v jugoslovanskem gospodarskem prostoru. Tudi tu nismo dosegli velikih rezultatov in zato nismo zadovoljni. Tega se bo treba lotiti smeleje, kajti soočiti se bo treba z dejstvom, da v jugoslovanskem prostoru ne bo mogoče dolgo iskati le tržišča za vrsto proizvodov, ki jih proizvajajo temeljne organizacije združenega dela Iskra, ampak bo treba za trajnejšo prisotnost na tem tržišču poiskati tudi trdnje oblike medsebojnega sodelovanja, ki bo zagotavljalo in omogočilo tudi skupno nastopanje na drugih trži-

Generalni direktor ZP Jože Hujs med govorom.

na tem področju storila mnogo, saj je v letošnjem letu prejela tudi listino kot najvišje priznanje za dosežke pri razvoju inventivnega dela. Naj vam k temu čestitam. To priznanje pa obvezuje, da v nove razvojne projekte vključite še več domačega znanja in da na področju inovacij pospešeno nadaljujete vaša prizadevanja.

Dovolite mi, da se slednjič dotaknem še vprašanja povezovanja. Na tem področju še zdaleč nismo izčrpali vseh možnosti, pa naj si gre za področje naše republike ali pa širšega jugoslovanskega prostora. Kakršnih koli že, tudi trenutno ne najbolj uspešno razvijajoči se odnosi med Iskro in Gorenjem, ne bi smeli biti zavora novim pristopom, iskanju novih poti, dajanju novih pobud pristopom za različne oblike sodelovanja. Neuspešno sodelovanje, upi, ki so jih vsi skupaj gojili in obveze, ki ste jih sprejeli, v tem trenutku in ob takem položaju nikakor ne vzbujajo zadovoljstva, ne dajejo dobrega odmeva in vtis o prizadevanjih za preseganje takih razmer ni najboljši. Nedvomno bo treba storiti vse ter poiskati oblike in načine za skupne dogovore o planskih usmeritvah, razvojnih perspektivah, delitvi dela, ipd. Če dosedanje rezultati na ravni združenih organizacij niso dali do-

ščih. Razne neuspele povezave in razočaranja ne bi smele biti ovira nadaljnjim prizadevanjem, v povezave je treba iti smeleje še posebej ob prisotnosti resničnega ekonomskega interesa. Zapiranje v lastne meje brez iskanja skupnih razvojnih programov z delovnimi organizacijami v Jugoslaviji in v svetu, brez kooperacije in drugih oblik sodelovanja, pomeni, prej ali slej tudi zoževanje tržišča in prostora za poslovno ekspanzijo.

V teh besedah ob vašem vsakoletnem slaviu sem se hotel resnično dotakniti le nekaterih vprašanj. Sicer pa so to dejstva o katerih gotovo tudi sami razpravljate in ki zanimajo slehernega izmed vas. Z njimi se srečujete iz dneva v dan in o njih ne na posled tedni odločate v organih samoupravljanja. Prav v tem vidim tudi veliko možnost za preseganje sedanjega položaja, kajti ne dvomim, da ne bi mogli uresničiti tistega, o čemer se boste med seboj dogovorili, za kar boste ugotovili, da predstavlja vaš resničen, posamičen in predvsem skupen interes.

Vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov. Želim vam prijetno tovariško srečanje v Novi Gorici.

Uspela proslava v Novi Gorici potrdila pripadnost Iskri

(Nadaljevanje s 1. strani)

cih Iskre smo obširno pisali že v prejšnji številki „Iskre“.)

Predstavniki mladih Avtoelektrike Marko Rakušček je po končanem slavnostnem govoru Andreja Verbiča prečital pozdravno brzojavko predsedniku Titu.

V kulturnem delu proslave so sodelovali pevci moškega zbora „Srečko Kosovel“ iz Ajdovščine, moškega zbora „Ciril Šilic“ iz Vrtojbe in moškega zbora Iskre-Elektromehanike iz Kranja. Vrhunec proslave pa je bil vsakok skupen nastop vseh pevcev naštetih zborov, godbe na pihala in recitatorjev.

Proslava dneva borca in dneva Iskre, ki so ji se udeležili številni gostje, med njimi tudi zastopniki koroških partizanov in pripadniki partizanske enote Garibaldi iz Italije ter zastopniki iz nekdanjih partizanskih delavnic 99d v Starih Žagah, se je v svojem uradnem delu iztekla okrog poldneva, potem pa je sledil zabavni del, v katerem so glavno besedo prevzeli neumorni godci, ki so znali vzpodbuditi plesa željne, kljub toplemu vremenu.

Poleg partizanskega golaža, za katerega so poskrbeli pripadniki JLA iz Ajdovščine, je bilo na prireditvenem prostoru dobro poskrbljeno tudi za ostali „telesni blagor“, saj ni manjkalo dobro založenih stojnic, kjer si lahko potešil žejo in lakoto ne da bi se bilo, kljub številnim udeležencem, predolgo treba boriti v vrsti. Kljub sicer dobri organizaciji pa so nekateri posamezniki pogodrnjali nad tem, da so bodisi težko prišli do golaža, ali pa

so bile morda porcije za „njihove dimenzije“ prešibke.

No, vsekakor tudi to najbrž ni bil zadosten razlog, da bi lahko govorili o slabo pripravljeni letošnji proslavi dneva borca in dneva Iskre v Novi Gorici. Večina bo prav gotovo na strani ocene, da so nam Goričani pripravili prijetno praznovanje tega našega jubileja in ob vseh težavah in prizadevanjih, ki jih terja organizacija tako velike proslave jih moramo samo pohvaliti!

—J. C.—

V imenu borcev je udeležence pozdravil Živko Kokej.

Podružbljanje varnosti

Na nedavni skupni seji Izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS in Izvršnega odbora predsedstva RK SZDL Slovenije o nalogah pri uresničevanju družbene samozaščite so najprej ugotovili, da so organizacije zveze komunistov, socialistične zveze, sindikatov, zveze socialistične mladine, zveze borcev, samoupravne in družbene organizacije ter društva in organi razvili ustvarjalno aktivnost, s katero prispevajo k podružbljanju varnosti. Dalje, da uspešno poteka ustanavljanje skupnih organov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri občinskih skupščinah, krajevnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela, da v krajevnih skupnostih in tozdi pospešeno in uspešno ustanavljajo narodno zaščito, da v precejšnjem številu organizacij združenega dela, krajevnih skupnostih in občin zelo konkretno ocenjujejo varnostne razmere in na tej podlagi opredeljujejo naloge in da lahko v mnogih okoljih govorimo tudi že o konkretnih rezultatih samozaščitnega ukrepanja pri varovanju ljudi, premoženja in samoupravne socialistične ureditve.

Glede na vse to so na omenjeni seji sprejeli sklepe, po katerih morajo organizacije in vodstva ZK prevzeti polno odgovornost za enotno usmeritev in aktivnost vseh dejavnikov v razvoju družbene samozaščite. Zagotoviti morajo, da bo varnostnopolitična aktivnost skladna s sprejetimi idejnopolitičnimi izhodišči, pri čemer je treba še posebej skrbeti za socialistično usmerjenost kadrov, katerih družbenopolitično in samoupravno delovanje ter strokovno delo posega na področje družbene samozaščite. Organizacije in vodstva ZK morajo redno spremljati in razpravljati o varnostnopolitičnih razmerah in nalogah v svojem in širšem družbenem okolju, kar naj bo podlaga ocenam aktivnosti in ukrepom v družbenopolitičnih in samoupravnih organizacijah ter skupnostih.

V občinah naj komiteji občinskih konferenc ZKS in predsedstva občinskih konferenc SZDL na skupnih sejah celovito in konkretno ocenijo stopnjo uresničevanja idejno-političnih izhodišč, organiziranost in celotno konkretizacijo samozaščitne aktivnosti v družbeni praksi. Posebno pozornost je treba posvetiti konkretnim razmeram v tozdih, krajevnih skupnostih in občin, predvsem glede sprejemanja varnostnopolitičnih ocen in samozaščitnih ukrepov, ustanovitve in kadrovske sestave odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter narodne zaščite, dalje glede normativne ureditve problematike družbene samozaščite v statutih in drugih samoupravnih aktih ter glede obveščanja in osveščanja delovnih ljudi o varnostnih problemih in samozaščitnem ravnanju ter usposabljanju za naloge narodne zaščite.

D. Ž.

EMO Celje ni več v Iskri

28. junija je bil v DO EMO Celje referendum o izločitvi DO EMO iz SOZD Iskra. Večina delavcev EMO se je odločila za izločitev. Tako je od skupno 3.725 delavcev vseh tozgov DO EMO glasovalo 2.979. Za izločitev iz SOZD Iskre je bilo 2.654 delavcev, medtem ko je bilo 271 delavcev proti izločitvi. Komisije za izvedbo referenduma iz posameznih TOZD in delovne skupnosti skupne službe DO EMO so torej ugotovile, da je bil predlog o izstopu DO EMO iz SOZD Iskra z večino glasov potrjen.

Na sestanku predstavnikov SOZD Iskra in DO EMO, bil je pred referendumom in so se ga udeležili tudi predstavniki celjskih občinskih organov, je bilo po predhodnih vestranskih razpravah sporazumno dogovorjeno, da se delavcem TOZD, združenim v DO EMO, predlaga izločitev iz SOZD Iskra.

Na sestanku je bilo soglasno ugotovljeno, da združitev EMO z Iskro iz objektivnih in subjektivnih razlogov ni bila uresničena. Osnovni razlog je iskati v različnih razvojnih usmeritvah, zaradi česar ni prišlo do programsko-proizvodnega zblizovanja med EMO in ostalimi organizacijami zdru-

ženega dela SOZD Iskra. Že v času dozorevanja srednjeročnih razvojnih konceptov, še posebej pa s sprejetjem samoupravnega sporazuma o temeljnih plana, se je v SOZD Iskra poglobila že prej prisotna usmeritev v profesionalno elektriko, dočim se je v EMO dokončno izoblikovalo stališče, da je mesto EMO v povezovanju s sorodnimi organizacijami združenega dela kovinsko-predelovalnega kompleksa.

Hkrati je bilo na sestanku dogovorjeno, da si bo treba tudi po izločitvi EMO prizadevati za nadaljevanje in poglobljanje sodelovanja na tistih stičnih točkah, ki so bile osnova integracije s SOZD Iskra. Razlogi za to so v tehnično-tehnološkem razvoju oziroma dejstvu, da elektronika postaja vse bolj infrastrukturna gospodarskih dejavnosti in jo bo treba s skupnimi napori aplicirati na proizvodni program EMO in tako doseči njegovo posodobitev. V ta namen bo potrebno poglobiti razvojno-raziskovalno sodelovanje in uvajanje sodobnih metod in organizacije dela. Izkoristiti je treba tudi možnosti sodelovanja na področju trženja in tržnih raziskav, zlasti na zunanjih trgih. Za vse omenjene dejavnosti obstajajo v SOZD Iskra in v DO EMO objektivni pogoji za skupno angažiranje v smislu združevanja dela in sredstev na sporazumni osnovi, za kar pa ni potrebna institucionalna povezanost v skupni SOZD.

Cilj: povečati izvoz in uvoz iz SEV

V članku o nedavnem zunanjetrgovinskem posvetovanju za področje Iskra, ki mora izvažati določen odstotek svoje proizvodnje, je pomembno, da se s tržiščem Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč poveže z dolgoročnejšimi sporazumi ter sklene stabilne posle, je na začetku pogovora poudaril Zdenek Skok. „Pravi stabilni posli nam bodo omogočili, da bomo lahko dolgoročneje načrtovali našo, Iskro proizvodnjo. Poslovno sodelovanje s SEV ima torej to prednost, da gre za velike in stabilne posle, ki trajajo več let, vsekakor pa se je treba zanje potruditi. Pogosto preteče od prvih stikov do sklenitve izvoznega sporazuma s temi deželami tudi po več let.“

Na Vzhodu je moč podpisati, lahko bi jim rekli „neplanirane“ pogodbe le v primeru, če jim izpade kakšna proizvodnja ali določenega izdelka ne morejo kupiti znotraj SEV. V tem primeru sklenejo občasne sporazume, ki pa so bolj kratkoročni, do njih pa prihaja ponavadi še ob koncu leta, ko ugotavljajo, koliko deviz smejo še porabiti. Takšni sporazumi za Iskro mnogokrat ne pridejo v poštev, ker imamo ob koncu leta proizvodnjo pogosto že prodano.

Vezava izvoza z uvozom je gotovo eden najhujših problemov v zunanjetrgovinski menjavi s SEV. Domala vse dežele te Skupnosti so devizno deficitarne in skušajo vse posle vezati: uvoz z lastnim izvozom. Torej gre še vedno za klirinško trgovinsko menjavo, čeprav se vsi posli ob koncu leta obračunavajo v trdni valuti. Čist klirinški odnos imamo tako s Sovjetsko republiko, neko obliko klirina pa tudi z drugimi, vzhodno evropskimi državami, ker se plačuje samo razlika med izvozom in uvozom.

Mnogo besed o možnostih in potrebi, da bi Iskra več izvažala z Vzhoda in ne tja samo izvažala, je bilo izrečenih že na zunanjetrgovinski konferenci, o tem pa smo obširno spregovorili tudi z Zdenetom Skokom, nekdanjim Iskrinim zunanjetrgovinskim predstavnikom v Vzhodni Nemčiji in sedanjim svetovalcem v Iskri Commerce. „Tako kot IC ponuja naše izdelke navzven, bo moral začeti tudi uvažati iz SEV. Miselnost o slabi kakovosti izdelkov v teh državah je zastarela izpred 15–20 let in je odraz nepoznavanja sedanjega položaja v teh deželah. Naši, Iskrini strokovnjaki so se lahko že pogosto na različnih sejmih in med ogledi tovarn seznanili s proizvodnimi uspehi v SEV. Kljub temu me čudi, da se ne morejo in ne morejo odločiti za uvoz reprodukcijskih materialov, zlasti pa ne strojev z vzhoda, čeprav je moč dobiti tamkaj izredno ugodne kreditne aranžmaje, in to dosti boljše kot na Zahodu,“ je poudaril Zdenek Skok.

In prav tej specifičnosti zunanjetrgovinske menjave s SEV bo potrebno v Iskri Commerce podrediti organizacijo področja za odnose s temi deželami. Vsekakor bo morala imeti ta služba celovit pregled tako nad izvozom in uvozom, da bi lahko obe področji poslovno usklajevala. Doslej sta bila izvozni in uvozni oddelek za menjavo s SEV ločena, zaradi naštetih razlogov pa je bila potrebna prerazporeditev teh služb.

Ob koncu pogovora je sogovornik poudaril še naslednje: „Iskrin uvoz je premalo komercialno usmerjen. Prav to pa bi lahko še izkoristili ter zaradi vezave ob povečanem uvozu povečali tudi izvoz v SEV, seveda pa zmanjšali uvoz z Zahoda.“

Lado Drobež

Ob koncu pogovora je sogovornik poudaril še naslednje: „Iskrin uvoz je premalo komercialno usmerjen. Prav to pa bi lahko še izkoristili ter zaradi vezave ob povečanem uvozu povečali tudi izvoz v SEV, seveda pa zmanjšali uvoz z Zahoda.“

Ob koncu pogovora je sogovornik poudaril še naslednje: „Iskrin uvoz je premalo komercialno usmerjen. Prav to pa bi lahko še izkoristili ter zaradi vezave ob povečanem uvozu povečali tudi izvoz v SEV, seveda pa zmanjšali uvoz z Zahoda.“

Lado Drobež

Med številnimi gosti na proslavi dneva borca in dneva Iskre v Novi Gorici so bili tudi zastopniki koroških partizanov in Garibaldincev ter članov nekdanjih partizanskih delavnic 99d v Starih žagah (na sliki).

Prispevek k razvoju informacijskih sistemov

V razvojnem oddelku TOZD ATC v Kranju intenzivno delujejo na področju razvoja elektronske hišne telefonije. Rezultat teh prizadevanj je vključitev v promet prve elektronske hišne centrale nove generacije z nazivom EPABX 16. Ta ima glede na moderno elektronsko zasnovano velike prednosti. Od teh so najpomembnejše: procesno krmiljenje centrale (ki

omogoča zelo hitro menjavo programov — načina delovanja centrale), nadalje popolnoma elektronske spojne poti (izvedene z integriranimi vezji) ter prilagodljivost glede na način delovanja sistema in na število posameznih perifernih vezij (naročniških vezij, javnih prenosnikov, prenosnikov prečnih zvez, konferenčnih vezij itd.) Vse navedene lastnosti centrale

vplivajo na velikost (ki je nekajkrat manjša od elektromehanske centrale iste zmogljivosti. Je razmeroma lahko sestavljiva iz posameznih standardnih delov, ki jih proizvajalec po želji naročnika poljubno kombinira.

Prva centrala iz omenjene družine je bila uspešno vključena v promet 14. t. m. v podjetju „Inštalacije“ v Škofji Loki.

Nadaljnji razvojni projekti v TOZD ATC pomenijo uvedbo najsodobnejše elektronske tehnologije v celotni program individualnih naročniških telefonskih central kot tudi central za izgradnjo funkcionalnih omrežij. V ta sklop sodi centrala EPABX 32, ki je grajena po sorodnem konceptu kot EPABX 16. Naslednja iz omenjenega sklopa je centrala EPABX 100, ki je hkrati osnovni modul integriranega sistema ISKRA 2000. V tej centrali je za krmiljenje prvič uporabljen mikro-računalnik, ki so ga razvili člani kolektiva Iskre—Elektromehanike v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan v Ljubljani. Elektronsko spojišče, ki je uporabljeno za sistem govornih poti v centrali, je rezultat večletnih raziskav v tehničnem razvoju in je patentno zaščiteno. Centrala omogoča vse funkcije, ki so značilne za računalniško krmiljene sisteme.

Integrirani sistem ISKRA 2000 predstavlja povsem nov pristop k izgradnji telefonskih omrežij. Sistem je v celoti grajen modularno (kot sistem Lego—kock) in, to tako funkcijsko kot po številu priključkov. Vsak osnovni modul je lahko hkrati že samostojna centrala. Lahko pa je povezan v sistem s skupno lokacijo ali pa dislocirano v sklopu integriranega omrežja. Osnovni moduli sistema se medsebojno povezujejo v celoto s pomočjo digitalne komutacije (ki hkrati omogoča izgradnjo digitalnih omrežij). Govor je pretvorjen v t. im. PCM kodo (digitalizirani govor), kar omogoča bistveno učinkovitejše sistemske rešitve z uporabo najsodobnejših mikroelektronskih elementov.

Glede na nove smeri razvoja komunikacij (kjer predstavlja prenos in komutacija podatkov čedalje pomembnejši delež), v Iskri intenzivno raziskujejo — v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko — funkcijsko združitev govornega in podatkovnega prometa v okviru integriranega sistema ISKRA 2000. Najpomembnejši rezultat vidimo predvsem v približevanju podatkovnih funkcij končnemu porabniku, česar dosedanje računalniški sistemi (vključno s terminali) ne omogočajo v tolikšnem obsegu. V tej generaciji bo novi telefonski terminal naročnikom omogočal hkrati tudi trenuten dostop do vseh podatkovnih struktur. To pa je revolucionarna novost pri uvajanju avtomatske obdelave podatkov in izgradnji informacijskih sistemov.

Mara Ovsenik

VBR

Obrazložitev novega obračunskega sistema

Konec maja je izšla v Beogradu obrazložitev novega obračunskega sistema v zvezi z zakonom o ugotavljanju in razporejanju skupnega prihodka in dohodka na temelju zakona o združenem delu. Ker je ta temeljni zakon o združenem delu v bistvu že uredil družbenoekonomske odnose v združenem delu, zlasti pa še odnose med pridobivanjem dohodka in razporeditvijo pridobljenih sredstev, je drugi zgoraj omenjeni zakon uredil samo način ugotavljanja in razdeljevanja skupnega prihodka in dohodka, da bi se s tem omogočilo izvajanje zakona o združenem delu.

Zaradi nadaljnje obdelave obračunskega sistema so bili dani nekateri novi predpisi, ki se nanašajo predvsem na vpliv obračunskega sistema na formiranje sredstev za vse oblike potrošnje. Medtem ko so bila na primer vprašanja dolgovanja in likvidnosti že rešena, so ostali še vedno nerešeni problemi, kot so vprašanje večje porabe kot je uresničenih dohodkov, zmanjševanje akumulativnosti v gospodarstvu in zniževanje reprodukcijske sposobnosti.

V obrazložitvi so navedeni načini za ugotavljanje in razdeljevanje do-

hodkov v OZD. Ugotovljene so postavke, ki se vračunavajo v ta skupni prihodek. Podobno so opisani tudi materialni stroški, pri čemer je navedeno, da v te stroške lahko štejemo na primer izdatke za drobni inventar, avtomobilske gume ali embalažo. Izdatke za pokrivanje stroškov delavcev kot so potni stroški, dnevnice ali dodatki za terensko delo; kot tudi izdatki za blago, namenjeno za prodajo prek nabavljajcev v tujini.

Izdatek v smislu novega zakona postaja stroške v obračunskem razdobju, na katerega se nanaša. Poseben člen skuša preprečiti opravljene investicije v breme obratnih sredstev. Po drugi strani je poudarjeno načelo, da angažirana obratna sredstva za posamezno vrsto zalog ne morejo biti večja od vrednosti teh zalog.

Z osnutkom zakona je začrtano vprašanje premije zavarovanja in drugih izdatkov, v okviru zakonskih obveznosti. Med druge izdatke so prišle tudi obresti na kredite, izdatki od bančnih uslug, stroški plačilnega prometa in avtorske honorarje.

Čisti dohodek osnovne organizacije je — v smislu obrazložitve — del dohodka, ki ostane osnovni organizaciji po razporeditvi obveznosti in izdatkov. Seveda pa se postavljajo tudi načini, kako ugotavljati obseg izgub. Če se v periodičnem obračunu ugotovi, da osnovna organizacija ni uresničila minimalne akumulacije, so delavci po zakonu dolžni ugotoviti razloge, zaradi katerih ta minimalna akumulacija ni bila dosežena in hkrati obvestiti pristojne organe občinske skupščine zaradi potrebnih ukrepov in pomoči pri obvladovanju težav.

Zanimiva podrobnost prehodnih odredb, ki se nanašajo le na leto 1977, je v zakonskem osnutku predpis, da se lahko v bremenu dohodkov obračunajo in plačajo tudi izdatki za topli obrok hrane in regres za letni dopust; druga pa ta, da osnovna organizacija, ki v periodičnem obračunu ugotovi, da posluje z izgubo, ne sme izplačevati osebnih dohodkov preko višine poprečja osebnega dohodka, doseženega v prejšnjem letu.

V celoti je torej obrazložitev aktualen tekst, ki ga bodo pristojni morali preštudirati in v skladu s njim ravnati.

Dušan Željeznov:

(5)

TITO V ISKRI

Inženir Milan Železnik je bil v času Titovega obiska v Iskri glavni inženir tovarne, danes bi temu rekli, da je bil tehnični direktor. Takole se spominja prvega Titovega obiska v kranjski Iskri:

„Takrat smo sicer vedeli, da bo prišel Tito v Iskro in da je sprejel naše povabilo. Vendar pa nismo vedeli natančno, kdaj bo prišel na obisk. Strogo zaupno smo naredili shemo in maršruto Titovega obiska v tovarni. Le nekaj ljudi je vedelo, kje vse bo maršal hodil in kaj si bo ogledal v naši tovarni. Spominjam se, da je že takrat Iskra nenehno bolela za pomanjkanjem skladiščnega prostora. In rezultat tega je bil, da smo imeli uskladiščeno blago vsepovsod — tudi hodniki in sleherni najmanjši prostorček je bil z njim natrpan. In takrat se je začel dogajati čudež — nenadoma smo začeli pospravljati vso to robo in to seveda samo tam, kjer naj bi po našem načrtu Tito šel skozi tovarno. Lahko rečem, da bi bila Iskra večkrat zares lepo pospravljena in urejena, če bi maršal prišel večkrat k nam na obisk.“

Ker torej nihče ni vedel, razen redkih posameznikov, kod in kje bo vodila pot Tita po tovarni, je pač zato moral eden izmed tistih, ki smo za to vedeli, hoditi kakih deset metrov pred maršalom kot nekakšna predhodnica. „Železnik, ti boš šel kot predhodnica in moral boš vse ljudi, ki bodo hoteli videti Tita, držati nazaj,“ so mi takrat zaukazali. Ljudje so se me takrat zares bali, kajti, kamorkoli sem vstopil kot predhodnica, sem najprej pogledal naokoli hudo kot ris. In tako je Titov obisk potekal lepo in tekoče, vse tja do orodjarne, kjer se je maršal zaustavil za daljši čas. V orodjarni se je Tito pozanimal za vse zelo pedantno, videlo se je, da je kovinar. V roke je jemal razna orodja in pri tem odobravajoče kimal. Hrast mu je vedno dajal v roke sama precizna orodja in videl sem, da so ga nekatera orodja, ker so se mu zdela nekaj posebnega, navdušila, da je prikal, medtem ko je druga odložil brez besed.

Dejal nam je, da imamo lepo tovarno in lepo proizvodnjo, vendar pa, da nam pri vsem tem še marsikaj manjka. Jaz sem še vedno hodil spredaj, potem pa me je Hrast predstavil Titu, rokvala sva se in ob tej priložnosti mi je dejal zgoraj omenjene besede.

Podali smo se nazaj na dvorišče. Tam je Tito spregovoril zbranim delavcem, ki so medtem zapustili stroje in svoja delovna mesta ter se zbrali na dvorišču tovarne. Govoril nam je o našem gospodarstvu, kaj vse smo do takrat storili, izrazil je ponos nad našimi delavci, ki so pokazali takšen mladostni zagon. Zahvalil se nam je za sprejem in se odpeljal iz tovarne.

Meni so takrat očitali, in to je razvidno tudi s slik iz tistega časa, češ, čemu nosim nenehno baretko na glavi, tudi med Titovim obiskom sem jo nosil. Dejali so mi celo, saj si v tej „kapi“ kot kmet. Vendar naj povem, da sem moral polnih deset let nositi nenehno pokrivalo na glavi, ker so me tako silovito dajali sinusi. Če ob slabem vremenu namreč nisem nosil čepice, sem takoj dobil vnetje sinusov. Zato sem tudi takrat, ob Titovem obisku nosil čepico na glavi.

To so torej moji kratki spomini na Titov obisk v kranjski Iskri, spomini, ki se jih vedno rad spominjam, spomini na čas pred več kot dvajsetimi leti.

Alojz Rajgelj (in ne Rogelj, kot so napačno pred dvaindvajsetimi leti zapisali v vseh časnikih takrat njegov priimek poklicni kolegi) je bil v času Titovega obiska v kranjski Iskri predsednik delavskega sveta. Danes ne dela več v Iskri, temveč je zaposlen na škofjeloški občini kot referent za krajevne skupnosti, hkrati pa opravlja tudi protokolarno funkcijo, zato sem ga le s težavo dobil v njegovi pisarni, a je bil seveda takoj voljan obuditi spomine na nepozabni dogodek.

„Kot veste, sem bil takrat predsednik delavskega sveta, Titov obisk takrat je bil zame zares edinstveno doživetje,“ se spominja Alojz Rajgelj. „Takrat sem bil pač mlad in sem si srčno želel srečanja s Titom. To je bila zares edinstvena priložnost srečanja z maršalom, čeprav sem se doslej z njim srečal že trikrat.“

Poleg tega sem bil takrat tudi sekretar skoja, bil sem poln zagnanosti in še enkrat moram reči, da je bil to zame sedaj zares nepozaben dogodek. Sicer pa smo imeli takrat prav vsi malo treme, hkrati pa smo bili veseli. Čim je Tito izstopil iz avtomobila, pa nas je trema hitro minila. Spominjam se, da se je med

Maršal Tito prvič na obisku v Iskri.

obiskom v tovarni zanimal za naše delovne pogoje. Ko sem tako hodil z njim po tovarni, sem naenkrat začel z njim čisto osebno razgovor. Tito je bil namreč prejšnji večer na lovu ustrelil medveda in o tem sem ali slišal po radiu ali pa prebral v časnikih, tega sedaj natančno ne vem. Zato sem ga vprašal, kako je bilo na lovu. Tito je bil presenečen, in me je vprašal, kako to, da vem za to. Pojasnil sem mu, da je bilo to neke objavljeno. Potem pa mi je začel podrobno pripovedovati, kako je bilo prejšnji večer na lovu temno in kako so potem naenkrat osvetlili ves prostor z lučmi in kako je moral nato zelo hitro pomeriti in ustreliti, če je hotel podreti medveda. Ko so namreč takrat nenadoma prižgali luči, je medved skočil in reagirati je bilo potrebno takoj. Ta razgovor mi je ostal dobro zapisan v spominu.

V tovarni sami pa je Tito pokazal veliko zanimanje v orodjarni, ker se je pač kot kovinar sam dobro spoznal na orodje. Žal je ostal med nami takrat vse premalo časa. Reči moram, da so ga ljudje v tovarni takrat z navdušenjem sprejeli, potem pa so vsi prišli na dvorišče tovarne, kjer jim je Tito na njihovo željo na kratko spregovoril.“

(Dalje prihodnjič)

Rezultat skupnih prizadevanj

Osnovna organizacija sindikata TOZD Instrumenti prejela zlati znak Zveze sindikatov Slovenije

Zveza sindikatov Slovenije je 17. junija podelila zlati znak sindikata šestim sindikalnim organizacijam in 55 sindikalnim delavcem. Za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju članstva je zlati znak ZSS prejela tudi osnovna organizacija sindikata Tovarne merilnih instrumentov ISKRA Otoče.

V osnovni organizaciji sindikata naše temeljne organizacije Instrumenti v Otočah je 515 članov, ki delujejo v desetih sindikalnih skupinah. Člani tega kolektiva pojmujemo sindikat kot svojo politično organizacijo, zato je le-ta močno zakoreninjena in ima pomembno politično vlogo tudi v krajevni skupnosti Ljubno, kjer je sedež tovarne, pa tudi v vseh krajevnih skupnostih, kjer živijo njeni delavci. Sindikalna organizacija TOZD Instrumenti je med najbolj aktivnimi v občini Radovljica in pogosto daje ton vsemu sindikalnemu delovanju v občini.

Člani sindikata ISKRE v Otočah so se odločno lotili reorganizacije tovarne po ustavnih načelih in v zahtevnem, toda dosledno izpeljanem postopku izvedli vse potrebno. Sprejeli so vse samoupravne akte, ob reorganizaciji SOZD ISKRA so se povezali v DO ISKRA Elektromehanika. Uveljavili so delovne skupine kot temeljne enote odločanja. Prav sedaj zelo zavzeto in celovito uvajajo v vsakdanje delo in odnose načela in določbe zakona o združenem delu. Osnovna organizacija sindikata v tesni povezavi z OO ZK spodbuja in v veliki meri oblikuje celotno samoupravno in politično življenje v tovarni.

V marsikateri akciji v občini se je sindikalna organizacija TOZD Instrumenti postavila na čelo: pri zbiranju pomoči Posočju, v akciji za posojilo za ceste in podobno. Svojo skrb je sindikat namenil tudi svojim nekdanjim sodelavcem, ki jih neprestano veže na kolektiv in jim izkazujejo pozornost. Del delovne uspešnosti pripisujejo tudi svoji organizirani skrbi za rekreacijo, ki so jo razpredli na vsa področja, na šport, kulturo in drugo, skratka za aktivno in pravilno izrabo prostega časa.

Uspehi sindikalnega delovanja v ISKRI Otoče se ob trdni povezanosti s samoupravnimi organi ter dobri obveščenosti vseh o vsem kažejo v dobrih, samoupravno sprejetih poslovnih odločitvah in v ugodnih gospodarskih rezultatih. Lansko leto so sklenili s približno 127 mio dinarjev celotnega dohodka. Ostanek dohodka v višini 8 mio dinarjev pa so uporabili delno za razširjeno reprodukcijo, deloma pa so pomagali odpraviti izgube v drugih temeljnih organizacijah svoje delovne organizacije ISKRA Elektromehanika.

Kako Iskraši v Otočah odločajo

Miro Albinini je predsednik osnovne organizacije sindikata v ISKRI – Tovarni merilnih instrumentov Otoče. Z njim smo se pogovarjali o delu sindikalne organizacije. Za bralce bo zanimiva nova organizacija zborov delovnih ljudi, ki so jo uvedli v tej temeljni organizaciji.

Skupen zbor celotnega kolektiva se ni izkazal kot najbolj učinkovita oblika za odločanje delovnih ljudi. Prostor za njim niso imeli, razprava je na takem zboru le redko zažvela v polni meri. Zato so pohiteli z novo organizacijo zbora delavcev. Razdelili so ga na pet delnih zborov, po posameznih delavcih. Delni zbori so lepo uspeli. Razprave so postale tehtnejše. Delavci so takšno obliko zborov sprejeli in zdaj na njih aktivno obravnavajo predložene materiale.

Osnovna organizacija sindikata ISKRA Otoče se zaveda, da je le informiran delavec lahko tudi dober samoupravljaec. Zato skušajo na vsa vprašanja, ki jih postavljajo delavci na zborih delavcev, odgovoriti že na zboru, v kolikor pa to ni mogoče, odgovore objavijo v lastnem biltenu. Izdajajo ga mesečno. Sindikat sodeluje že pri pripravi gradiva in predlogov, ki jih nato delavci obravnavajo na zborih. Pri tem velja poudariti, da so vse akcije samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vodstva temeljne organizacije usklje-

ne. Sindikat ima vse možnosti za uspešno delovanje, saj so tudi ostale družbenopolitične organizacije v tovarni dobro organizirane.

Želijo, da bi delni zbori postali še boljši. Potrebno bo dodatno izobraževanje ljudi, ki na zborih delavcev podajajo posamezne predloge in rešitve. V skupino razlagalcev bodo pritegnili delavce iz neposredne proizvodnje, ki že aktivno delujejo v samoupravnih organih, obenem pa so najbolj seznanjeni s problemi v posameznih delovnih enotah. Delavci tem ljudem tudi zaupajo.

Se naprej bodo skrbeli za pravočasno pripravo gradiva za zbere delavcev. Delavce bodo skušali v primerni obliki informirati predhodno, da bodo delovne skupine lahko že vnaprej izoblikovale svoje predloge. S tem bodo tudi razprave na zborih vse bolj uspešne.

V korak s krajevnimi skupnostmi

Uspešno delo sindikata in drugih DPO se odraža tudi v dobrem sodelovanju s KS Ljubno in ostalimi krajevnimi skupnostmi v radovljiški občini. Skupaj s KS Ljubno so pripravili in financirali zazidalni načrt za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Delavci ISKRE bodo imeli dve tretjini lokacij.

S krajevnimi skupnostmi sodelujejo tudi na področju kulturnih in športnih dejavnosti ter raznih drugih skupnih akcijah. Kolektiv ISKRE v Otočah se je odločil, da bo pomagal tudi pri adaptaciji osnovne šole v Ljubnem.

Zdrav kolektiv – dober poslovni uspeh

Na področju športa in rekreacije že dve leti dosegajo najboljše rezultate v občinskem merilu. Udeležba na športnih tekmovanjih je zelo dobra. Glavno zaslugu za uspehe na tem področju ima Miro Vidic, referent za šport in rekreacijo. Za svoje delo je že prejel priznanja občinskega sindikalnega sveta in OOS TOZD Instrumenti.

Lani so osvojili 15 pokalov na tekmovanjih v vseh panogah, ki jih organizira občinski sindikalni svet, in prvo mesto v skupni uvrstitvi. Na teh športnih srečanjih je sodelovalo 283 delavcev ISKRE, kar je lep uspeh. Zanimiv je podatek, da imajo le 4 % izostankov zaradi boleznin. K temu brez dvoma pripomore športno udejstvovanje delavcev. Vse to pa ugodno vpliva tudi na poslovne rezultate.

Pri tem, ko opisujemo prizadevanja sindikalnih delavcev, ne smemo mimo dejstva, da morajo delavci, ki želijo uspešno izvrševati sprejete funkcije, za to žrtvovati marsikatero urico svojega prostega časa. Izvršni odbor sindikata TOZD Instrumenti brez dvoma zasluži posebno pohvalo. Še naprej jim želimo tako uspešno delo in mnogo uspehov na družbenopolitičnem področju v okviru temeljne organizacije in občine.

A. Boc

Za uveljavljanje Zakona o združenem delu

V preteklem tednu se je sestal odbor za uveljavljanje določb zakona o združenem delu, ki ga vodi sekretar sveta ZK Janez Kern.

Odbor je sprejel spremenjeni program dela za obdobje letošnjega leta in nekaj sklepov za pospešitev dela pri uveljavljanju zakona.

Odbor je sklenil, da se mora čimprej konstituirati finančni odbor, odpreti žiro računi za temeljne organizacije, izdelati predlog za razdelitev sredstev, pravic in obveznosti med nekaterimi temeljnimi organizacijami. Obravnaval in sprejel je tudi predlog gradiva, ki ga je pripravila posebna skupina, in to za:

- dohodkovne odnose,
- organiziranost
- uresničevanje samoupravljanja

Gradivo je izdelano kot rezultat zaključkov razprave, ki je potekala od novembra lanskega leta. V njej so bile dokončno razčiščene alternativne variante organiziranosti tako, da sedaj nastopa samo en predlog.

Izvečke gradiva in program bomo objavili v glasilu Iskra.

N. Pavlin

Zakaj se delavec pritožuje

Sindikalne organizacije se morajo boriti za odstranjevanje vzrokov za pritožbe delavcev

Število pritožb, ki jih delavci naslavljajo na sindikalne organe od občine do federacije, je v porastu. Več kot polovica pritožb je upravičenih.

Osnovni vzroki za pritožbe so v glavnem v nerazvitih samoupravnih odnosih, nedosledni uporabi samoupravnih aktov, nezadostni zastopnosti delavcev pri odločanju, nereguliranih ali delno reguliranih pravicah in dolžnostih delavcev kot tudi v birokratskem in tehnokratskem obnašanju posameznih delavcev na vodilnih položajih in podobno. Razen tega so vzroki ponekod tudi v pasivnosti in oportunističnosti osnovnih organizacij sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov.

PREMAJHNA OBVEŠČENOST

Veliko je število kritik in pritožb zaradi nezadostne obveščenosti delavcev, njihovega nepoznavanja pravic in dolžnosti. Obstajajo pa tudi pritožbe delavcev, ki se stalno z nekom prepirajo in se nikakor ne morejo prilagoditi svoji sredini. Nekaj zahtev je tudi takih, da jih OZD ali širša družbena skupnost v danem trenutku ne morejo objektivno rešiti.

Po intervjuju novinarka zagrebškega „Vjesnika“ Dare Janekovića s predsednikom Titom je število pritožb še posebej naraslo. Istočasno pa je bila povečana tudi aktivnost sindikalnih in

Proslava ob 30-letnici ERO

V dvorani Tovarne telekomunikacij na Laborah v Kranju bo 8. julija ob 16. uri proslava ob 30-letnici proizvodnje električnega ročnega orodja.

Na proslavi bodo štirim zaslužnim članom temeljne organizacije ERO podelili priznanja delovne organizacije. 16 delavcem te tovarne pa bodo podelili priznanja delavskega sveta TOZD ERO. Sledil bo kulturni program, v katerem bosta sodelovala recitatorja Anka Konjar in Cveto Sever. Nastopil bo tudi moški pevski zbor ISKRA, za tem pa še ansambel Gorenjci iz Nakla pri Kranju in kranjski plesni ansambel Selekcija.

Na slovesnost so vabljeni vsi pionirji te panoge, nekdanji vodilni delavci, predstavniki Iskra Commerce, ki delajo pri prodaji ERO, predstavniki

osmih pogodbenih kupcev, direktorji vseh TOZD, vsi vodilni delavci delovne organizacije in ZP Iskra ter predsedniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij DO in ZP Iskra.

Ob tej priložnosti bo odprta tudi posebna razstava električnega ročnega orodja. V avli tovarne na Laborah bodo razstavljeni vsi izdelki tovarne ERO. Razstava obsega program tovarne od leta 1947 pa do danes. Kasneje jo bodo prenesli v Poslovno stavbo Iskre v Ljubljani. Tovarna ERO je ob svojem jubileju izdala tudi zbornik, v katerem je zbrana 30-letna zgodovina proizvodnje električnega ročnega orodja.

A. B.

Lista prosilcev za najemniška stanovanja

Letošnje točkovanje prosilcev za najemniška stanovanja v Elektromehaniki je bilo izvedeno na podlagi dokumentacije iz prejšnjih let, ki jo ima Stanovanjska zadruga, in na podlagi podatkov iz vprašalnikov. Vprašalnik je bil meseca marca poslan vsem prosilcem, ki so prošnjo oddali do 31. 12. 1976. Zato točkovanje sloni pretežno na resničnosti navedb prosilcev.

V posameznih primerih, ko so prosilci poudarjali zelo hude stanovanjske razmere ali celo zahtevali ogled na licu

mesta, je bil opravljen komisijski ogled. V takih primerih je bilo največkrat istočasno izdelano tudi socialno poročilo. Pri točkovanju so bila upoštevana tudi različna dokazila (dokumenti, potrdila ipd.), ki so jih predložili prosilci in ki neposredno ali posredno kažejo na slabe stanovanjske razmere.

Točkovanje je bilo izvedeno po točkovnem sistemu, ki je sestavni del veljavnega Samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih zadev naše DO in ki se od prejšnjega točkovanja (v l. 1976) ni spremenil. Nova lista prosilcev je spet sestavljena iz štirih delnih list: družine (190 prosilcev), samohranilke (46), samci (54) in prosilci za zamenjavo (36).

Točkovni sistem po določilih členov 8 in 12 samoupravnega sporazuma ni edino (absolutno) merilo za pridobitev pravic do najemniškega stanovanja. Odbor za družbeni standard in varstvo pri delu delovne organizacije je na 9. seji dne 17. 6. 1977 v zvezi s tem sprejel naslednje stališče:

1. Prosilci, ki so bili na prejšnji (lanski) listi prosilcev na enem od prvih mest in bi pri nespremenjenem vrstnem redu v letošnjem letu realno pričakovali rešitev svojega stanovanjskega problema, letos ne morejo izgubiti te možnosti (ugodne pozicije), čeprav so v novi točkovni listi odmaknjeni od prvih mest. Torej, novi prosilci, ki so vložili prošnjo po zadnjem točkovanju (v l. 1976), jih ne morejo izpodrinuti.

2. V predlogih kombinacij za dodelitev najemniških stanovanj se bodo – tako kot doslej – pojavljali izjemni oz. t. i. intervencijski primeri, ki jih opredeljuje čl. 12 Samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih zadev. V sistem zadovoljevanja stanovanjskih potreb delavcev so namreč vključeni elementi kadrovske politike za pridobivanje vrhunskih in perspektivnih kadrov za delo na najpomembnejših strokovnih področjih. Prav tako pa se bodo izjemno reševali tudi tisti primeri, ko močno izstopajo take socialne in zdravstvene indikacije, ki jih točkovni sistem ne vključuje.

Odbor za družbeni standard delovne organizacije je na seji dne 17. 6. 1977 obravnaval listo prosilcev za najemniška stanovanja in kritično pretehtal sklop kriterijev za pridobitev pravice do najemniškega stanovanja. Sprejel je sklep, da se lista prosilcev, sestavljena iz štirih delnih list, izobesi na oglasne deske. Vsi tisti prosilci, ki menijo, da so nepravilno točkovani (kljub temu, da je vsakdo podpisal točkovno polo in potrdil resničnost navedb) bodo lahko do 1. septembra v stanovanjski zadrugi dobili potrebna pojasnila. V primeru ugotovljenih napak (zaradi nepopolnih podatkov ipd.) pa se bo točkovanje ponovilo.

P. P.

ZAHVALA

Aktivni ZB NOV ISKRE Elektromehanike se iskreno zahvaljujeva za organizacijo 10-dnevne brezplačne letovanja ob našem prelepu Jadranu. Bila sva prepričana, da sva kot upokojenca že pozabljena, vendar aktivni ZB ni pozabil na naju. Še enkrat vsem iskrena hvala za to humano in nepozabno potezo.

Lep pozdrav celotnemu kolektivu ISKRE Elektromehanike!

Janez Bernard in Janez-Luka Kežar

M. Kočevar

Leto priprav na X. kongres ZSMS

Za letošnje leto lahko upravičeno rečemo, da je leto priprav na X. kongres ZSMS. Zato moramo mladi v vseh sredinah temeljito in kritično pregledati ter oceniti naše dosežene delo, ugotoviti kje so bile pomanjkljivosti in jih poizkusiti odpraviti. Pri tej oceni ne smemo prikrivati objektivnih težav, pač pa moramo stvarno in pordbovno razčleniti stanje, v katerem se sedaj nahaja naša mladinska organizacija, če nečemo, da bi postala forum-ska, neelastična in zaprta. To nam mnogi že sedaj očitajo – velikokrat upravičeno. Mnogo je sestankov, na katerih sprejemamo obilico sklepov, ki ostanejo večinoma nerealizirani, predvsem zaradi nepravilnega odnosa posameznih mladinskih funkcionarjev do prostovoljno sprejetih obveznosti in zaradi slabe organizacijske in vsebinske povezave med posameznimi člani mladinske organizacije.

Mladi aktivno delujemo na športnem, kulturnem in manifestativnem področju. Zelo malo pa je takih, ki imajo pravičen odnos, pristop in vpliv na politično in samoupravno dogajanje znotraj temeljne organizacije. Prav tako lahko ugotovimo, da se mladi

prema lo povezujemo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Mladi moramo biti na tekočem z vsemi dogajanjmi v TOZD, kjer smo zaposleni. Vendar se ne smemo pojavljati le kot izvajalci nalog, pač pa tudi kot samostvarjalci vseh programov, sklepov, odločitev in sporazumov. Velik problem je tudi vprašanje organizacije, ki v mnogih mladinskih sredinah še ni zadostno rešena.

Mladim mora postati jasno, da je socialistično samoupravljanje edina alternativa za nadaljnji uspešni razvoj naše družbe in krepitev oblasti delavskega razreda. Skratka, prevladati mora zavest, da je mogoče le preko sistema samoupravljanja uspešno reševati številna protislovja, s katerimi se srečujemo v našem razvoju. Zavedati se moramo, da sta praksa in pojmovanje, da se mladi lahko preko svoje organizacije obračamo na družbo s seznanji želja in zahtev, ki naj bi jih naša družba rešila, preživela. Postati nam mora jasno, da je le z delom in konkretnim družbenopolitičnim angažiranjem mogoče bistveno vplivati na reševanje naših problemov.

Zvezo socialistične mladine pa razumemo in sprejemamo predvsem kot neposredno organizatorico konkretnih akcij mladine, ne pa kot njeno politično predstavnicu. Posvečati moramo vso pozornost večjemu angažiranju pri doslednem izpolnjevanju delovnih obveznosti v TOZD. Pri tem še posebej razvijanju pravilnega socialističnega odnosa do dela. To je naša najpomembnejša družbena naloga, saj pravica do samoupravljanja in do dejavnosti na vseh drugih življenjskih področjih izhaja le iz dela in sadov tega dela. V okolju, kjer mladi ne izpolnjujejo svojih delovnih obveznosti, neopravičeno izostajamo z dela in se ne borimo za večjo produktivnost, se mladinska organizacija ne more z ničemer pohvaliti.

Idejnopolitičnemu delu in marksističnemu izobraževanju moramo posvetiti še več pozornosti, saj se bomo lahko le z zadostno mero tega znanja vključili v enotne napore družbenopolitičnih organizacij v času, ko bomo z ustavo, z zakonom o združenem delu, stabilizacijo in drugimi akcijami eno odločilnih bitk za socialistično samoupravljanje.

ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ

**GRADIVO o osnovah
samoupravne organiziranosti
temeljnih organizacij
in delovne organizacije**

GRADIVO O OSNOVAH SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELOVNE ORGANIZACIJE

Odbor za uveljavljanje določb zakona o združenem delu je sklenil, da se kot priloga glasila Iskra objavi izvleček iz gradiva, tako da bo z gradivom lahko seznanjen vsak član delovne skupnosti.

Odbor posebej opozarja, da je na razpolago tudi kompletno gradivo, ki se lahko dobi v tajništvu organov upravljanja. Poleg tega obveščamo, da so na razpolago tudi brošure zakona o združenem delu.

Predsednik odbora:
Janez Kern

Povzetek iz vsebine

- I. Uresničevanje samoupravljanja
- II. Medsebojni ekonomski odnosi
- III. Organiziranost

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

Uresničevanje samoupravljanja v temeljnih organizacijah se bo izvajalo:

A. NA ZBORIH DELAVCEV Z OBLIKAMI OSEBNEGA IZJAVLJANJA

- referendumom,
- podpisovanjem izjav,
- podpisovanjem pristopnic,
- tajnim glasovanjem,
- javnim glasovanjem.

Zbori delavcev bodo odločali o vseh zadevah, kot jih določa zakon o združenem delu, to je,

- dajejo pobude, predloge, mnenja,
- usklajajo stališča,
- določajo smernice za delo delegacij,
- sprejemajo sklepe, kot določajo samoupravni splošni akti in zakoni,
- odločajo o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti.

O drugih zadevah bodo odločali delavci na zbori samo, če bodo tako posebej sklenili.

B. DELAVSKI SVET

1. Delavski sveti naj bi šteli od 13 do 27 delegatov. Delegati imajo lahko namestnike, ne morejo pa se voliti delegacije.

V delavski svet se volijo delegati na osnovi deljene kandidatne liste.

2. Komisije delavskega sveta, ki jih določa zakon o združenem delu, bodo lahko odločale o izvršilnih zadevah in o nekaterih zadevah s področja delovnih razmerij (sprejem delavcev).

Predlagamo naslednje komisije:

Za delovna razmerja in osebne dohodke
sprejem delavcev
poizkusno delo
razporejanje
predlogi za oceno OD
ocena nesposobnosti
pohvale, odlikovanja, nagrade,
izobraževanje
predlaganje zadev delavskemu svetu.
Za družbeni standard in varstvo pri delu
rekreacija delavcev,
socialno in zdravstveno varstvo,
stanovanjske zadeve,
varstvo pri delu.

Področje delovnih razmerij in razdeljevanja osebnih dohodkov naj bi bilo v bodoče združeno v enem organu, ker bo obseg zadev manjši in zaradi večje medsebojne povezanosti.

C. IZVRŠILNI ORGAN DELAVSKEGA SVETA

Predlagamo, da kot izvršilni organ ostane sedanji upravni odbor; v temeljnih organizacijah, ki pa morajo na osnovi posebnih zahtev imeti posebne organe za področje ljudskega odpora in družbene samozaščite, pa se imenuje še — odbor za ljudsko obrambo. To bo prišlo v pošte v večini temeljnih organizacij.

Odbori narodne zaščite pa bodo imenovani po območjih.

Č. DISCIPLINSKA KOMISIJA

Zakon o združenem delu dovoljuje skupno disciplinsko komisijo v delovni organizaciji. Komisija bi štela 27 članov, od tega bi bilo 6 izvoljenih izven delovne organizacije.

Disciplinska komisija bi izrekala ukrepe v senatu 5 članov. Poleg predsednika bi izvolili tudi 2 namestnika.

O zahtevah za varstvo pravice bi odločali delavski sveti TOZD.

D. ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

V vsaki temeljni organizaciji bi izvolili odbor samoupravne delavske kontrole, ki bi deloval na področju uresničevanja samoupravne delavske kontrole.

Odbori bi šteli od 5 do 9 članov.

E. POSLOVODNI ORGAN

V temeljnih organizacijah bi imeli individualni poslovodni organ, ki bi ga na predlog razpisne komisije imenoval delavski svet.

II. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

V temeljnih organizacijah bi imeli naslednje samoupravne splošne akte:

a) Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji:

dejavnost temeljne organizacije
osnove za urejanje družbenoekonomskih odnosov
odločanje o sredstvih
razporejanje dohodka in čistega dohodka
delitev sredstev za OD
odnose pri delovnih razmerjih
razloge za združevanje dela in sredstev v delovni organizaciji
obveščanje delavcev
osnove združevanja v delovno organizacijo in sestavljeno organizacijo.

b) Statut temeljne organizacije:

o imenu, sedežu in dejavnosti
o sestavi, volitvah, odpoklicu delavskega sveta, izvršilnega in poslovnega organa ter o njihovi odgovornosti
o vprašanjih, o katerih se delavci osebno izjavljajo, in
o načinu osebnega izjavljanja in odločanja
o obveznostih samoupravnih in drugih organov do sindikata
o načinu volitev in odpoklicu delegacij in delegatov, o njihovih pravicah, dolžnostih in odgovornostih
o zastopanju in predstavljanju temeljne organizacije
o uporabi produkcijskih in drugih sredstev ter o razpolaganju z njimi
o sestavljanju in sprejemanju planov
o uresničevanju samoupravne delavske kontrole
o vsebini, načinu in rokih obveščanja delavcev
o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti
o poslovni tajnosti
o vsebini in hrambi zapisnikov o odločitvah delavcev in kolegijskih organov
o načinu sprejemanja, spreminjanja in dopolnjevanja statuta
o sprejemanju drugih samoupravnih splošnih aktov.

c) Samoupravni splošni akt, s katerim se ureja delovno razmerje (sporazum ali pravilnik).

č) Samoupravni splošni akt (pravilnik) o osnovah in merilih za delitev čistega dohodka in razdeljevanju osebnih dohodkov.

d) Samoupravni splošni akt o sistemizaciji dela in delovnih nalog.

e) Samoupravni splošni akt o varstvu pri delu.

f) Samoupravni splošni akt o skupni porabi (skupne določbe bodo za vso delovno organizacijo).

g) Pravilnik o knjigovodstvu

h) Pravilnik o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti

i) Poslovnik o delu organov upravljanja.

DELOVNA ORGANIZACIJA

Za odločanje o zadevah na nivoju delovne organizacije zakona o združenem delu ne predvideva zborov delavcev, ker se neposredno odloča v temeljnih organizacijah.

a) Delavski svet

Organ upravljanja v delovni organizaciji je delavski svet, ki ga sestavljajo delegati iz temeljnih organizacij, in to: vsaka temeljna organizacija ima enega delegata, temeljne organizacije, ki imajo nad 200 delavcev, imajo po 2 delegata, nad 400 delavcev po 3 delegate in nad 800 delavcev po 4 delegate. Isto velja za delovno skupnost skupnih služb.

b) Odbor samoupravne delavske kontrole

je izvoljen po delegatskem principu, in sicer izvoli vsaka temeljna organizacija in delovna skupnost skupnih služb po enega delegata.

c) Disciplinska komisija

je skupna za vse temeljne organizacije in šteje 27 članov.

č) Komisije delavskega sveta

Delavski svet imenuje za posamezna področja posebne komisije za proučitev posameznih zadev in izdelavo predlogov, in to:

- ekonomiko in finance,
- tržišтво,
- tehnične dejavnosti,
- plan in investicije,
- organizacijo in informatiko.

Te komisije, ki bodo imele strokovni značaj, bodo zagotavljale boljše delo delavskega sveta.

d) Komisija za inovacije

V to komisijo bi delegirale svoje člane vse temeljne organizacije, ki inovacije obravnavajo skupno.

e) Izvršilni organi delavskega sveta — odbori

Delavski svet imenuje za posamezna področja koordinacije dela in dajanje predlogov odbora

- za kadrovske politiko,
- za razdeljevanje OD,
- za družbeni standard in varstvo pri delu,
- za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito,

f) Poslovni odbor

bi kot izvršilni organ obdržal del sedanjih pristojnosti glede na poslovno politiko.

g) Kolegijski poslovodni organ

Izhodišča zakona o združenem delu dokazujejo, da je za tako veliko delovno organizacijo nujnost kolegijski poslovodni organ, v katerem bi člani enakopravno prevzemali odgovornost za delo in odločitve.

Kolegijski poslovodni organ bi sestavljali delavci po svojem položaju:

- glavni direktor — predsednik
- pomočniki glavnega direktorja za:
 proizvodno področje (Telekomunikacije,
 MRS, ERO),
 ekonomiko in finance,
 organizacijo in kadre,
 tržišstvo,
 skupno tehnično dejavnost.

Kolegijski poslovodni organ bi praviloma
 štel 8 članov.

SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

V delovni organizaciji se sprejemajo pred-
 vsem akti, ki urejajo zadeve na nivoju delovne
 organizacije, in to:

- a) samoupravni sporazum o združevanju te-
 meljnih organizacij v delovno organizacijo,

b) statut,

- c) samoupravni splošni akti o skupnih zadevah
 za

delovna razmerja
 razdeljevanje osebnih dohodkov
 skupno porabo
 varstvo pri delu,

- č) pravilnik o ljudski obrambi in družbeni
 samozaščiti,

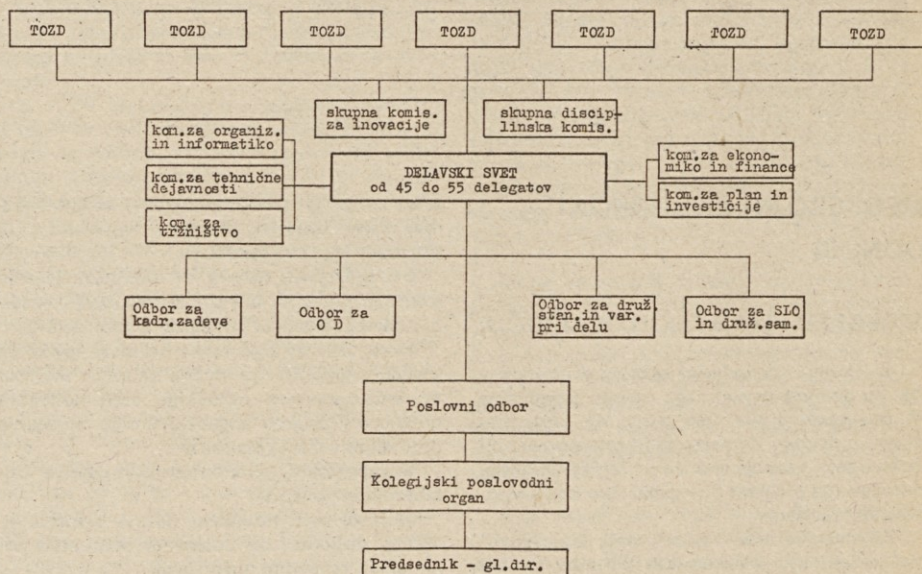
- d) pravilnik o knjigovodstvu,

- e) poslovnik o volitvah in delu organov uprav-
 ljanja.

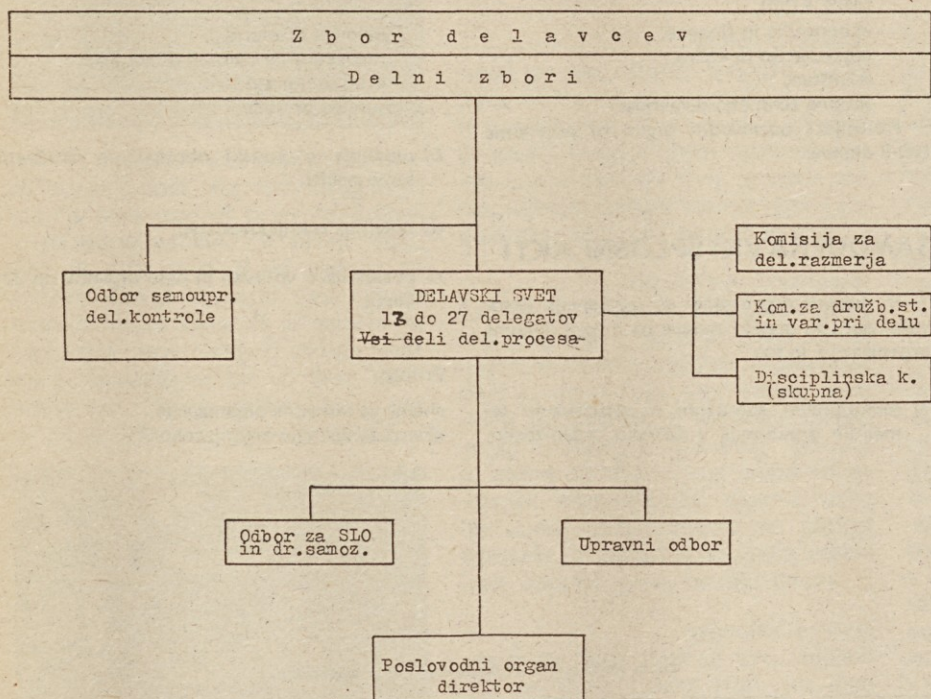
Priloge:

shema za temeljne organizacije
 shema za delovno organizacijo

Shema organov upravljanja delovne organizacije

Shema organov upravljanja v TOZD

MEDSEBOJNI EKONOMSKI ODNOSI

(PREGLED TEMATSKIH PODROČIJ)

1. Urejeni medsebojni ekonomski odnosi v okviru delovne organizacije morajo biti gibalna in povezovalna sila med temeljnimi organizacijami v delovni organizaciji in zato pomeni njihovo opredeljevanje eno izmed temeljnih osnov združevanja s ciljem doseganja čim boljših poslovnih rezultatov.

2. Možnost ureditve, delovanja in uveljavitve medsebojnih ekonomskih odnosov temelji na nekaterih pogojih, med katerimi so najbolj bistveni:

a) dosledna startna razmejitev sredstev, pravic in obveznosti. Vedeti je treba, s kolikšnimi družbenimi sredstvi upravlja posamezna temeljna organizacija, ker je njihov znani obseg

eden izmed potrebnih elementov za ugotavljanje, kako uspešno temeljna organizacija ta družbena sredstva uporablja.

b) vzpostaviti sistem, ki bo razmejevanje sredstev, pravic in obveznosti zagotavljal tudi v tekočem poslovanju temeljnih organizacij.

c) vzpostaviti sistem, ki bo sicer glede na temeljne organizacije ločena finančna sredstva ob enakopravnem odločanju vseh temeljnih organizacij skupno angažiral v cilju doseganja optimalno možnih rezultatov.

d) vzpostaviti ekonometrijske osnove dohodkovnih povezav.

e) vzpostaviti odvisnost delitve sredstev za osebne dohodke od poslovnih rezultatov posameznih temeljnih organizacij.

Točke a, b, c in e so bile v dosednji aktivnosti za izvajanje organiziranosti v skladu z zakonom o združenem delu že podrobneje obravnavane tako v vsebinskem in metodološkem pogledu. Bile so tudi samoupravno potrjene, vendar pa so v pretežni meri še nerealizirane.

rane. Glede na že opravljene predhodne razprave po navedenih tematskih področjih tokrat podrobneje opredeljujemo predvsem problematiko ovrednotenja dohodkovnih povezav.

3. Delavci pridobivajo dohodek temeljne organizacije iz celotnega prihodka, ki ga ta ustvari:

- s prodajo proizvodov in storitev organizacijam združenega dela na eksternem domačem trgu in na zunanjem trgu
- z udeležbo pri skupaj ustvarjenem dohodku (rezultatu) na podlagi združevanja dela in sredstev
- s prodajo proizvodov in storitev med temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije (interni trg)
- z nadomestili, regresi, premijami itd.

4. Delavci v delovni skupnosti skupnih služb pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvarijo:

- s svobodno menjavo dela
- z eksterno prodajo proizvodov in storitev, zlasti za dela iz 403. člena ZZZD.

5. Pridobivanje dohodka z udeležbo pri skupaj ustvarjenem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev je podlaga za pridobivanje dohodka, ki je nedvoumno opredelil zakon o združenem delu. Ker gre za razmeroma novo kategorizirano podlago pridobivanja dohodka, jo kaže podrobneje opredeliti tudi v naših razmerah.

Kot pridobivanje dohodka z udeležbo pri skupaj ustvarjenem dohodku (rezultatu) na podlagi združevanja dela in sredstev bi opredeljevali:

5. 1. Vso tehnološko povezano proizvodnjo, ki pa bi jo delili glede na to, ali se skupni prihodek iz naslova tehnološko povezane proizvodnje razporeja na osnovi cen ali na podlagi drugih osnov in meril. Na osnovi cen bi razporejali skupni prihodek za primere tehnološko povezane proizvodnje za tekočo, serijsko ali individualno proizvodnjo manjšega obsega. Na podlagi drugih osnov in meril pa bi razporejali skupni prihodek za primere tehnološko povezane proizvodnje, kjer gre za enkratna, občasna ali stalna individualna naročila večjega obsega (projekti, inženiringi itd.).

Slednje omenjene primere bi lahko opredelili kot tehnološko in poslovno povezano proizvodnjo, saj za povsem konkreten proizvod ali posel istočasno s proizvodnimi temeljnimi organizacijami lahko sodeluje v razporejanju prihodka tudi temeljna organizacija iz obsega opravljanja prometa blaga in storitev.

Ne glede na to, na kakšni osnovi razporejamo skupni prihodek, pa gre za pridobivanje dohodka z deležem pri skupnem dohodku.

5. 2. sodelovanje med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in temeljnima organizacijama, ki se bosta ukvarjala s prometom blaga

in storitev (TOZD Prodaja oziroma TOZD Nabava). Gre torej za pridobivanje dohodka z deležem pri skupnem dohodku.

5. 3. dohodek, ki ga skupaj ustvarjajo temeljna organizacija, ki pri svojem poslovanju uporablja sredstva drugih temeljnih organizacij, in temeljne organizacije, ki so ta sredstva združila. Gre torej za pridobivanje dohodka z deležem pri skupnem dohodku.

6. Ekonometrijske osnove dohodkovnih povezav

Glede na nosilce ustvarjanja dohodka in njihove medsebojne povezave lahko zlasti glede na ekonometrijske osnove ločimo naslednje skupine:

6. 1. dohodkovne odnose med proizvodnimi temeljnimi organizacijami tako iz obsega osnovne kakor dopolnilne proizvodnje

6. 2. dohodkovne odnose med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in temeljnima organizacijama iz obsega opravljanja prometa blaga in storitev.

6. 3. dohodkovne odnose med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo skupnih služb.

6. 4. dohodkovne povezave, ki izvirajo med nosilci ustvarjanja dohodka iz naslova združevanja sredstev.

Celoten notranji promet med proizvodnimi temeljnimi organizacijami smo v smislu pridobivanja dohodka opredelili kot skupen prihodek, saj gre za tok proizvodov in storitev med temeljnimi organizacijami, ki ga pogojuje način tehnološko povezane proizvodnje, in je proizvod kot rezultat tehnološke povezave končni izdelek ene izmed temeljnih organizacij v okviru delovne organizacije. Iz obračunsko tehničnih razlogov (več tisoč materialnih postavk) menimo, da je smotno, če razporejanja skupnega prihodka uredimo tako, kot je to navedeno v točki 5. 1.

Kadar se skupni prihodek na tehnološko povezanem delu proizvodnje razporeja na osnovi cen, se tovrstni notranji promet vrednoti po dogovorjeni ceni, ki je rezultat sporazuma med temeljnimi organizacijami, ki z medsebojno proizvodnjo sodelujejo. Dogovorjene cene proizvodov ali storitev se morajo oblikovati v odvisnosti od dosežene tržne cene končnega proizvoda.

Pripomoček za oblikovanje dogovorjenih cen so planske predkalkulacijske prodajne cene, ki temeljijo na ustreznih standardih ter normativih, in so praviloma rezultat računalniškega izračuna. Temeljne organizacije se lahko sporazumejo, da planske predkalkulacijske prodajne cene dobijo status dogovorjenih cen.

Planska predkalkulacijska prodajna cena obsega:

- normirane materialne stroške, ki vključujejo minimalno amortizacijo oziroma amortizacijo po enotno dogovorjeni stopnji
- samoupravno dogovorjeno višino osebnih dohodkov
- vkalkulirane obveznosti
- planirani ostanek dohodka

Dogovorjene prodajne cene se v osnovi izoblikujejo v postopku medsebojnega vsklajevanja gospodarskih načrtov temeljnih organizacij ob upoštevanju enake dohodkovne stopnje na enoto normiranega vloženega živega in minulega dela. Gospodarski načrt, periodični obračuni in zaključni račun morajo biti osnovni spremljevalni akti za spremljanje uresničevanja tega načela. Ob ugotovitvi odstopanja od tega načela je mogoče dogovorjene prodajne cene kadarkoli spremeniti, učinek nepravilno postavljenih cen upoštevati tudi za že opravljene dobave, vendar se spreminjanje cen praviloma nikdar ne sme opraviti brez poprejšnje analize vzrokov za spremembo cen. Subjektivnih slabosti v proizvodni temeljne organizacije namreč ni mogoče v končni fazi razporejati na vse temeljne organizacije, ki sodelujejo v tehnološko povezani proizvodnji.

Dohodkovne odnose med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in temeljnimi organizacijama iz obsega opravljanja prometa blaga in storitev se v načelu prav tako vzpostavlja preko ustreznih standardov in stroškovnih normativov, kakor za dohodkovne odnose med proizvodnimi temeljnimi organizacijami. Težava pa je v tem, da je za ta primer bistveno težje oblikovati standarde in normative. Kakorkoli že, na nek način bo treba ob ostalih elementih oceniti oziroma določiti vložek potrebnega dela, ki ga zahteva prometni del poslovnega procesa in ta vložek dela bo merilo za sodelovanje te temeljne organizacije v delitvi skupnega prihodka.

Delavci v delovni skupnosti skupnih služb, ki opravljajo združena strokovna dela in dela skupnega pomena za več temeljnih organizacij v sestavi delovne organizacije, pridobivajo dohodek delovne skupnosti iz celotnega prihodka, ki ga je delovna skupnost ustvarila s svobodno menjavo dela z delavci v temeljnih organizacijah, za katere opravljajo združena strokovna dela in dela skupnega pomena. Dohodek temeljnih organizacij se namreč med drugim razporeja tudi za obveznosti do delovne skupnosti skupnih služb, ki opravlja združena strokovna dela in dela skupnega pomena za temeljno organizacijo. Prispevek, ki so ga delavci delovne skupnosti skupnih služb dali k povečevanju rezultatov svojega dela v temeljnih organizacijah in ki je predmet svobodne menjave, se vrednoti kot cena storitve ali kot sorazmernostni delež. Prihodek, ki ga delovna skupnost skupnih služb ustvari s svobodno menjavo dela

s temeljnimi organizacijami, v poslovno sistemskem smislu obsega:

- vrednost normiranih materialnih stroškov
- sredstva za osebne dohodek vključno s sredstvi za sklad skupne porabe
- obveznosti iz dohodka.

Sredstva, ki jih delovna skupnost skupnih služb potrebuje za razširitev materialne osnove svojega dela, ne bi vključevali v okvir celotnega prihodka oziroma dohodka, temveč bi vprašanje razširjene reprodukcije, za potrebe delovne skupnosti skupnih služb, urejale temeljne organizacije z vsakokratnim združevanjem sredstev v ta namen.

V samoupravnem sporazumu, ki ga sklenejo delavci delovne skupnosti skupnih služb z delavci v temeljnih organizacijah, se določijo pravila, ki se zaračunavajo kot cena storitve in normativ, ki se oblikovanje cene ter opravila, ki se zaračunavajo z uporabo sorazmernostnega deleža.

Problematika dohodkovnih povezav med nosilci ustvarjanja dohodka iz naslova združevanja sredstev je lahko tako pestra in široka, da razen splošnih načel v samoupravnem sporazumu o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo ne kaže oziroma ni mogoče vključevati kakršnihkoli ekonometrijskih zasnov. Program, namen in način zbiranja ter koriščenja združenih sredstev se določa s samoupravnimi sporazumi o temeljih plana, ekonometrijske osnove, preko katerih vzpostavimo dohodkovni odnos na področju združevanja sredstev, pa mora biti sestavni del sporazuma, ki se nanaša na konkretno namensko združevanje sredstev.

Problematico pridobivanja dohodka v notranjem prometu podrobneje opredeljuje še organizacijski predpis o pridobivanju dohodka v notranjem prometu, ki ga je treba prav tako razumeti kot delovno gradivo za urejanje medsebojnih ekonomskih odnosov.

7. Združevanje sredstev temeljnih organizacij

7. 1. Delavci v temeljnih organizacijah bodo del čistega dohodka združevali za oblikovanje sredstev za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela v temeljnih organizacijah v skladu s poprej dogovorjenim sporazumom o temeljih plana in konkretnimi programi.

7. 2. Delavci v temeljnih organizacijah oblikujejo sredstva rezerv najmanj v višini, ki jo določa zakon in del sredstev lahko združujejo v sklad skupnih rezerv delovne organizacije, sestavljene organizacije ali v sklad skupnih rezerv družbenopolitičnih skupnosti, če je z zakonom tako določeno. Delavci v temeljnih organizacijah lahko združujejo sredstva rezerv tudi s sredstvi samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje.

7. 3. Delavci v temeljnih organizacijah lahko združujejo sredstva za skupno porabo s sredstvi skupne porabe drugih temeljnih organizacij, kakor tudi s sredstvi, ki jih upravljajo delovni ljudje v krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih.

7. 4. V dohodku temeljne organizacije se posebej ugotavlja del, ki je rezultat izjemno ugodnih naravnih pogojev, izjemnih ugodnosti na trgu ali drugih izjemnih ugodnosti pri njegovem ustvarjanju. Ta del dohodka, imenovan izjemni dohodek, se ugotavlja po osnovah in merilih, ki jih bo moral vsebovati samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo, če teh osnov in meril ne bo predpisal zakon. Namenska uporaba izjem-

nega dohodka naj bi se določala ob potrjevanju zaključnih računov, v kolikor seveda uporabe tega izjemnega dohodka ne bo določal zakon. Če bodo organizacije združenega dela samostojno razpolagale z izjemnim dohodkom v celoti ali deloma, naj bi se ta uporabljal za razvoj temeljne organizacije, v kateri je bil ustvarjen, za razvoj drugih organizacij združenega dela v obliki združevanja sredstev oziroma da se ta izjemni dohodek v celoti ali deloma vloži v sklad skupnih rezerv. Problematično pa je vprašanje meril, ki naj opredeljujejo, kaj je dohodek, ki je rezultat izjemnih ugodnosti.

Konkretni programi združevanja sredstev so sestavni del gospodarskih načrtov temeljnih organizacij.

ORGANIZIRANOST

Pri snovanju organizacijskih odnosov oziroma organizacijskega sistema Elektromehanike kot celote z vidika zakona o združenem delu, je potrebno imeti v vidu nekatera dejstva:

Iskra Elektromehanika se je v zadnjih letih razvila v velik, tehnološko in programsko razvejan proizvodni sistem, ki terja ustrezno ureditev upravljanja podjetja glede na stopnjo decentralizacije in razvitost samoupravnih odnosov. To pomeni, da moramo iz sedanjih razmer oblikovati urejene odnose, ki morajo povezovati delovanje posameznih enot v uspešno koordiniran in skladno delujoč sistem povezav, temelječih na samoupravnem odločanju.

Širok proizvodni program, ki sega od naprav profesionalne tehnike, ki v vedno večjem obsegu dobivajo značaj velikih projektov, do izdelkov široke potrošnje, sam po sebi zahteva ustrezno delitev delovnih področij. Gledano z vidika enovite delovne organizacije to dejstvo vsekakor daje našemu podjetju določeno specifičnost, ki se razlikuje od ostalih delovnih organizacij v ZP ISKRA.

— Glede na velikost, tehnološko in programsko razvejanost Elektromehanike se postavlja že vprašanje njene delitve. V odzivu na prvotni osnutek tez o samoupravni organiziranosti Elektromehanike prevladuje mnenje, da bi Elektromehanika zaenkrat še ostala enovita delovna organizacija, če pa bi pogoji in odnosi narekovali njeno delitev, pa bi moral biti ta proces postopen in naraven.

— Kot ena od možnih alternativ je predlog, da bi temeljne organizacije ljubljanskega po-

dročja in eventuelno Tovarna elektronskih instrumentov Horjul osnovala posebno delovno organizacijo za namensko proizvodnjo. Če bi bila realizirana ta ideja, bi se te temeljne organizacije izdvojile iz Elektromehanike in se po konstituiranju vključile kot samostojna delovna organizacija neposredno v ZP Iskra. V kolikor pa ta ideja ne bo sprejeta, bi te temeljne organizacije ostale v okviru proizvodnega področja za telekomunikacije, ki bi ga v tem primeru delno reorganizirali.

— Tehnološka povezanost TOZD znotraj Elektromehanike je sedaj velika, saj je v 100 enotah eksterne proizvodnje kar 30 enot interne realizacije med proizvodnimi TOZD. To je posledica dosedanjega razvoja Elektromehanike v smeri specializacije proizvodnih kapacitet in tehnologije:

— Pri snovanju organizacijskih rešitev je potrebno v sedanji situaciji upoštevati tudi lokacijski problem, ki je pogojen s procesom investicijske izgradnje na Laborah. Izgradnja nove lokacije za telekomunikacijsko proizvodnjo bo omogočala združitev te proizvodnje na enem kompleksu in glede na to, da so telekomunikacije programsko in tehnološko zaokrožena celota, bo na novi lokaciji možno oblikovati tudi ustrezne organizacijske rešitve.

— V prihodnjem razvoju Elektromehanike lahko pričakujemo ustanavljanje novih temeljnih organizacij združenega dela. Zato lahko predpostavljamo, da bo upravljanje delovne organizacije postalo zahtevnejše; nedvomno bo zahtevalo učinkovito koordinacijo, ki pa je možna le s pogojem, da je dobro organizirana, uspešno vodena in na konstruktiven način spre-

jeta in izvajana od vseh subjektov delovne organizacije. Pri tem ne gre za hierarhično delitev nivojev, temveč za vzpostavitev potrebnih zvez sodelovanja, ki morajo postati pravila delovanja in sodelovanja obvezna za vse.

— Neenotno urejene sistemske zadeve v delovni organizaciji motijo razvoj samoupravnih in organizacijskih odnosov in ne prispevajo k urejenosti delovne organizacije.

— Elektromehaniko tvorijo proizvodne TOZD, ki so s svojo proizvodno dejavnostjo usmerjene na domača in tuja tržišča, delovna skupnost skupnih služb in TOZD skupnega pomena. Slednje imajo s stališča celovitosti samoupravnih in delovnih odnosov posebne naloge in odgovornosti, saj svoje storitve opravljajo za druge temeljne organizacije v DO. Povezovanje samoupravnih interesov med temi TOZD in TOZD, ki so koristniki njihovih uslug, je bistvenega pomena predvsem v pogledu zagotavljanja enakopravnega položaja vseh proizvodnih TOZD do TOZD skupnega pomena.

— Skupne strokovne službe v delovni organizaciji bi v prihodnje obdržali za tiste dejavnosti, za katere se bomo sporazumeli, da se opravljajo kot skupne funkcije v delovni organizaciji. Organizacija teh dejavnosti mora temeljiti na ekonomski delitvi dela, kar pomeni, da se iste dejavnosti ne podvajajo na dveh ravneh (TOZD-DO).

Uresničiti moramo tako organizacijo skupnih služb, ki bo omogočala temeljnim organizacijam, da na najbolj ekonomičen način v okviru delovne organizacije uresničujejo svojo osnovno dejavnost in odnose z drugimi TOZD, delovni organizaciji pa možnost uspešne koordinacije poslovanja, optimalno organizacijo skupnih funkcij, potrebno enotnost v oblikovanju samoupravnih odločitev in koordiniranja razvoja poslovnih odnosov do poslovnih partnerjev, organov in institucij izven delovne organizacije.

Te skupne službe bo potrebno na osnovi določb zakona o združenem delu povezati s TOZD z načini svobodne menjave dela. Iz sedanjih skupnih služb, ki imajo pogoje v skladu z ZZZ, pa bi se formirale nove TOZD skupnega pomena.

— Za uspešen razvoj celotnega upravljalškega sistema je potreben stalen pretok informacij. Sedanja organizacija informiranja je nedodelana in pomanjkljiva. Kroženje informacij med delovno organizacijo in TOZD ni stalno; iz tega kroga pa so nekatere TOZD celo izločene. S sistemom delovnih povezav je potrebno ustvariti tudi informacijske povezave, sicer ne bomo zagotovili pogojev za objektivno oceno problemov in skupno reševanje zadev.

Predlog organizacijskih sprememb

Predlog organizacijskih sprememb v okviru Elektromehanike je naslednji:

Organizacija proizvodnih področij

Celotni kompleks proizvodnje Elektromehanike bi se razdelil na tri proizvodna področja:

- Telekomunikacije
- Merilno regulacijska in stikalna tehnika
- Električno ročno orodje.

V posamezna področja bi vključili tudi naše firme v tujini:

— v proizvodno področje telekomunikacij: podjetje IRED

— v proizvodno področje ERO: podjetje PERLES in ISKRA EMEC.

Proizvodna področja bi združevala tiste proizvodne TOZD, ki imajo soroden proizvodni program in programsko usmerjenost, sorodne tehnološke značilnosti in tudi možnost združevati svoj del proizvodnje v kompleksne področne inženiringe, saj naravnost v tovrstni način plasmana profesionalne tehnike postaja vse bolj ekonomsko zanimiva.

Organizacija proizvodnega področja za TELEKOMUNIKACIJE

Proizvodno področje za telekomunikacije se osnuje iz TOZD, ki proizvajajo izdelke s področja telekomunikacij in računalništva. Ob tem pa bi, glede na obstoječe stanje, izvedli naslednje organizacijske spremembe:

— Kot alternativa obstoja možnost, da se temeljne organizacije: Center za Elektrooptiko, Inštitut za prenosno tehniko, Tovarna elektronskih naprav in Tovarna elektronskih instrumentov konstituirajo v delovno organizacijo za namensko proizvodnjo in se vključijo neposredno kot delovna organizacija v sestav ZP Iskre. Za formiranje te delovne organizacije je potrebno proučiti vse potrebne pogoje, name in smiselnost take rešitve.

— V tovarni ATC na Laborah je organizirana proizvodnja javnega in zasebnega sistema avtomatskih telefonskih naprav. Obstoječi sistem planiranja še vedno ohranja vse značilnosti planiranja, ki veljajo za serijsko proizvodnjo, čeprav imajo naprave, predvsem s področja javnega sistema, značaj velikih projektov s številnimi spremljajočimi aktivnostmi. Glede na to bo potrebno zasnovati in izpeljati sistem vodenja projektov ter na tej osnovi izvesti potrebne organizacijske posege. Ob tem pa bi kazalo izdelati analizo, ali obstajajo ekonomski in organizacijski razlogi za organizacijo več TOZD na podlagi delitve programa in proizvodnje na javni in zasebni sistem.

— Iz TOZD TEA bi formirali dve TOZD in sicer:

- Tovarno terminalov
- Proizvodnjo telekomunikacijskih delov.

Proizvodnja telekomunikacijskih delov bi po tem predlogu imela v svojem programu izdelovanje sestavnih delov in izdelavo relejev ter koordinatnih stikalnikov. Za izvedbo tega predloga, v kolikor bo kot ideja sprejet, je potrebno imenovati posebno komisijo, ki naj po tehtni analizi pripravi dokončni predlog, o katerem mora odločiti zbor delavcev TOZD TEA.

— Za TOZD — Tovarno telefonskih enot na Blejski Dobravi je potrebno do konca leta 1977 opredeliti dolgoročnejšo programsko orientacijo na osnovi specializacije in delitve dela v okviru Elektromehanike.

— Tovarna elektronskih instrumentov v Horjulu proizvaja izdelke oziroma naprave s področja telekomunikacijske tehnike in merilnih instrumentov. Primerna rešitev bi bila, da bi v tej TOZD ostal telekomunikacijski program, proizvodnjo merilnih instrumentov pa bi prenesli v tovarno merilnih instrumentov v Otoče, ki je specializirana enota za tovrstno proizvodnjo.

— TOZD Montažno servisna organizacija nastopa v odnosu do kupcev samostojno, tudi v pogledu zaračunavanja storitev. Z namenom, da Iskra Elektromehanika zagotovi kupcem kompletne ponudbe, bi morali sprejeti rešitev, da so storitve MOS del vrednosti ponudbe za prodajo naprav. Sprejeti je potrebno načelo, da je prodaja ATC kompleksen posel, v okviru katerega vsak TOZD, ki je sodeloval pri njegovi realizaciji, participira z deležem, ki je sorazmeren njegovemu prispevku.

V proizvodno področje telekomunikacij se zaenkrat vključi TOZD Tovarna računalnikov. Kasnejšo povezanost in uvrstitev te enote pa bo opredelil njen razvoj sam.

Organizacija proizvodnega področja za MRS tehniko

Proizvodno področje za MRS tehniko tvori jo TOZD, ki že danes sodijo v sklop merilno regulacijske in stikalne tehnike:

V odnosu na sedanje stanje sta dve spremembi:

— V proizvodno področje za MRS tehniko se vključi sedanji obrat MERILNE NAPRAVE, ki s svojo programsko usmeritvijo, v okviru katere vse večji delež dobiva eksterna proizvodnja, sodi v to področje. Pri tem pa tovarna merilnih naprav obdrži obveznost, da prvenstveno pokriva potrebe TOZD Elektromehanike ter v svojem okviru obdrži organizirane tiste funkcije, ki so potrebne za načrtovanje, evidenco in vzdrževanje merilne opreme v enotah podjetja. To so funkcije skupnega pomena, ki jih za vse TOZD opravljajo Merilne naprave.

— V prodajni dejavnosti MRS tehnike se razvija projektivna dejavnost. Ko bo ta projektiva

razširila svojo dejavnost do takega obsega, da bi pokrivala potrebe vseh TOZD področja za MRS tehniko in si pridobila tudi ostale pogoje za samostojno izvajanje inženiring dejavnosti, bi se formirala v TOZD „Inženiring za MRS tehniko“. Dejavnost tega inženiringa bi bila usmerjena v proizvodno sfero in se v skladu s tako usmeritvijo razvila v proizvodni inženiring. Neposredno bi bil povezan s TOZD PRODAJA, ki bo opravljala skupne prodajne posle za vse enote Elektromehanike.

Organizacija proizvodnega področja za električno ročno orodje

Proizvodno področje za električno ročno orodje vključuje TOZD ERO in pod vpliv tega področja spadajo tudi zunanje firme (Perles, ISKRA EMEC). Po programski usmeritvi predstavlja ta skupina enot svoje proizvodno področje. Posebnih organizacijskih sprememb v tem proizvodnem področju ni potrebno izvajati.

Koordinacija dela v proizvodnih področjih

Delo individualnih poslovnih organov temeljnih organizacij v posameznih proizvodnih področjih bi koordinirali člani kolegijskega poslovnega organa — pomočniki glavnega direktorja. Ti so v okviru kolegijskega poslovnega organa v mejah njegove pristojnosti neposredno odgovorni za reševanje problematike in za koordinacijo dela in poslovanja celotnega proizvodnega področja.

Koordinacijski svet proizvodnega področja

V okviru proizvodnih področij bi delovali koordinacijski svet kot stalna oblika dogovarjanja in sodelovanja vodstev TOZD in delovne organizacije. Člani koordinacijskega sveta so direktorji TOZD proizvodnega področja in pomočnik glavnega direktorja za področje. Po potrebi sodelujejo na sejah tudi ostali odgovorni delavci, če lahko pripomorejo k reševanju zadev. Koordinacijski svet mora postati tudi mesto obojestranskega informiranja tako v smeri delovna organizacija — temeljne organizacije kakor tudi temeljne organizacije — delovna organizacija. Te informacijske poti morajo biti stalne. Koordinacijski svet je delovno telo posvetovalnega značaja.

Kolegijski poslovodni organ delovne organizacije

V TOZD bi delovali individualni poslovodni organi. V delovni organizaciji pa bi osnovali kolektivno vodstvo. Tako rešitev za večje delovne organizacije sugerira sam zakon ZZD, pa tudi teze ZP Iskra.

Kolegijski poslovodni organ delovne organizacije bi vodil predsednik – glavni direktor podjetja. Poleg predsednika bi tvorilo kolegijski poslovodni organ še 7 članov – pomočnikov glavnega direktorja. Vsak član kolegijskega poslovodnega organa bi bil delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki bi imel v tem organu opredeljeno delovno področje in delovne naloge, za katere bi bil v polni meri odgovoren.

Člani kolegijskega poslovodnega organa bi bili:

- pomočnik glavnega direktorja za telekomunikacije
- pomočnik glavnega direktorja za MRS tehniko
- pomočnik glavnega direktorja za električno ročno orodje
- pomočnik glavnega direktorja za ekonomiko in finance
- pomočnik glavnega direktorja za plan in programsko tehnične dejavnosti
- pomočnik glavnega direktorja za tržišstvo
- pomočnik glavnega direktorja za organizacijo in kadre.

Kolegijski poslovodni organ delovne organizacije bi koordiniral delo poslovodnih organov TOZD v okviru zadev, ki se opravljajo v delovni organizaciji v skladu z zakonom in pooblastili, ki jih TOZD določijo s samoupravnim sporazumom o združitvi v DO. Pri izvajanju te svoje dejavnosti člani poslovodnega organa v funkcionalnem smislu usmerjajo delo ustreznih skupnih strokovnih služb, ki so združene v delovni skupnosti skupnih služb in koordinirajo delo poslovodnih organov TOZD skupnega pomena; člani poslovodnega organa, ki pa so s svojo dejavnostjo usmerjeni na proizvodna področja, pa koordinirajo dejavnost poslovodnih organov TOZD, (ki tvorijo področje), predvsem v smislu zagotavljanja kontinuitete proizvodnje.

Ustanovitev novih TOZD skupnega pomena

V skladu z določili ZZZ imajo nekatere dejavnosti, ki so sedaj organizirane v delovni skupnosti skupnih služb, pogoje, da postanejo TOZD skupnega pomena. To so dejavnosti, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev ter nekatere skupne tehnološke službe.

Iz obstoječih služb oziroma področij bi formirali naslednje nove TOZD skupnega pomena:

Skupna priprava proizvodnje

To temeljno organizacijo bi formirali iz naslednjih organizacijskih enot:

- razvojno tehnološkega oddelka
- laboratorijskega centra.

Ta TOZD bi tudi vnaprej razvijala svojo doseganje dejavnost, ki predstavlja razvoj tehnolo-

gije za vse tiste nove izdelke, ki so namenjeni serijski in velikoserijski proizvodnji. Ta temeljna organizacija bi torej za te izdelke pripravljala kompleksno tehnologijo, ki obsega izdelavo prototipov, projektiranje tehnoloških postopkov, potrebnega orodja in naprav ter poskusno proizvodnjo. Ta dejavnost se je sedaj uspešno razvijala v okviru skupnih služb in ima tudi kot TOZD vse pogoje, da se razvija tudi vnaprej.

Prodaja

TOZD Prodajo bi ustanovili iz enot sedanje- ga komercialnega področja. Osnovna dejavnost te TOZD bi bila opravljanje operativnih prodajnih poslov in kombiniranih komercialnih poslov v smislu prodajnih inženirjev kot dopolnilnega asortimenta in rezervnih delov.

Mnenja o tem, ali naj se prodaja organizira kot TOZD, so v podjetju zelo različna. V negativnih stališčih prevladuje bojazen, da bo prodaja, organizirana kot TOZD, predvsem skušala uveljaviti lastne ekonomske interese. Če prodajo gledamo kot povsem samostojno dejavnost, so take bojazni razumljive. Če pa to TOZD gledamo kot del reprodukcijskega procesa, v katerem TOZD Prodaja skupno z ostalimi proizvodnimi TOZD ustvarja skupen prihodek, in ga nato deli na podlagi svojega deleža, ki ga je prispevala k skupnemu rezultatu, je neposredna odvisnost prodaje v skupno doseženem rezultatu zagotovljena. Ključ do neposredne povezanosti TOZD Prodaje s proizvodnimi TOZD je torej v pravilni in dosledni ureditvi dohodkovnih soodvisnosti.

Prodaja ostaja torej ne glede na to, da je organizirana kot TOZD, skupna funkcija v delovni organizaciji. Ker ima temeljna organizacija lahko samo eno osnovno dejavnost, proizvodne TOZD zato v svojem sestavu ne morejo imeti organizirane prodaje. V tem smislu bomo morali dosledno urediti tudi organizacijske odnose.

Nabava

Tudi Nabavo bi organizirali kot TOZD skupnega pomena. Osnovna dejavnost te TOZD bi bila nabava reprodukcijskih materialov in delov, kot pomožne dejavnosti pa bi opravljala skladiščenje skupnih materialov in delov in transportno dejavnost.

TOZD Nabava bi formirali iz naslednjih organizacijskih enot:

- nabavna služba
- oddelek za kooperacije
- prevozní oddelek
- skladišča skupnih materialov:

21 kovine

- 22 elektro in izolacijski materiali
- 29 goriva in maziva
- 41 pisarniški material
- 45 drobní inventar.

Ta skladišča so sedaj pridružena nekaterim TOZD, toda ker gre za zaloge skupnih materialov, sedanja rešitev ni dobra.

Prav tako kot za Prodajo, bo potrebno tudi za Nabavo urediti potrebne dohodkovne pove-zave, s katerimi moramo zagotoviti dohodkovno soodvisnost med proizvodnimi TOZD in TOZD Nabavo.

Tudi Nabava naj bi bila skupna funkcija v delovni organizaciji z možnostjo organiziranja svojih „izpostav“ v dislociranih TOZD.

Koordinacijo odnosov med TOZD skupnega pomena in ostalimi TOZD in skupnimi službami v delovni organizaciji opravljajo pomočniki glavnega direktorja, vsak za svoje področje dela.

Za zagotavljanje sodelovanja pri načrtovanju dejavnosti v TOZD skupnega pomena in za vsklajevanje načrtov in reševanje ostale pomembnejše problematike se lahko pri teh TOZD formirajo, po delegatskem principu, skupni organi, katerih člani so tudi koristniki storitev.

Organizacija delovne skupnosti skupnih služb

Glede na organizacijo in sestav kolegijskega poslovnega organa ter delitve delovnih področij, ki jih združuje, bi ukinili sedanja koordinacijska področja. Vse dejavnosti, katere je smiselno obdržati na ravni delovne organizacije kot skupne funkcije, pa bi organizirali v prihodnje kot službe in jih združili v delovno skupnost skupnih služb. To bi v administrativno organizacijskem smislu vodil vodja skupnih služb. V delovni skupnosti bi deloval DS, ki bi imel svoje izvršilne organe.

V delovni skupnosti skupnih služb bi obdržali naslednje službe:

- programska služba bi imela v svojem sestavu programski oddelek, ki bi imel nalogo, da pripravlja načrte za inovacijo proizvodnih programov posameznih TOZD. V tej službi bi deloval tudi oddelek za standardizacijo, ki bi obdržal tudi vnaprej svoje dosedanje funkcije razen poslovanja z dokumentacijo, katero bi, po pridobitvi potrebnih pogojev oziroma opreme organizirali v posameznih TOZD.

- tehnološka služba vključuje vse funkcije sedanjega tehnološko analitskega oddelka, razen uvajanja WF sistema. V tehnološki službi ostane samo koordinacija razvoja tega sistema. WF analitiki se s 1. 1. 1978 vključijo v posamezne temeljne organizacije združenega dela. Tehnološka služba obdrži v pogledu razvoja tega sistema le koordinativne funkcije. Poleg tehnoloških aktivnosti za potrebe TOZD in delovne organizacije, pa bi tehnološka služba

izdelovala tudi razne tehnološke elaborate oziroma projekte.

- planska služba združuje sedanjo plansko službo in planski oddelek, ki je doslej deloval v okviru tehnološkega področja. Tako v tej službi združujemo vse planske funkcije oziroma planske dejavnosti sedanjega plansko proizvodnega in tehnološkega področja. Planska služba bi bila glavni nosilec in usmerjevalec procesa planiranja v smislu zagotavljanja optimalnih planskih razmerij med TOZD v okviru delovne organizacije. Vsklajevanje posameznih planskih elementov bi opravile posamezne strokovne službe, vsaka za svoje delovno področje. V okviru planske funkcije bi morali pričeti razvijati tudi sistem planiranja na podlagi vodenja projektov. V tem smislu bi morali izpopolniti organizacijo planskih funkcij.

- investicijska služba bi združevala sedanjo investicijsko operativno in investicijsko projektivo, h kateri bi priključili projektivni oddelek, ki je doslej deloval v okviru tehnološkega področja. Tako združeno projektivo bi morali dimenzionirati v skladu s potrebami temeljnih organizacij in pa tudi delovne organizacije. Investicijska služba bi opravljala vnaprej v glavnem tiste funkcije, ki jih je doslej opravljalo investicijsko področje.

- služba kvalitete obdrži naloge sedanjega področja za kvaliteto, s tem da se ta služba usmeri predvsem na reševanje sistemskih zadev s področja razvijanja preventivnih metod za izboljšanje kvalitete, kakor tudi ustreznih metod nadzora nad kvaliteto posameznih izdelkov. Administrativne dejavnosti, ki so bile dosedaj organizirane v tej službi, se vključijo v posamezne proizvodne TOZD.

- služba za ekonomiko, analize in statistiko se razvije iz sedanjega oddelka za gospodarsko planiranje, analize in statistiko. Tudi ta služba v osnovi zadrži obstoječe delovne naloge, s tem da jih izpopolni v smislu tekočega spremljanja in analiziranja gospodarskih tokov in gospodarjenja s sredstvi v okviru delovne organizacije.

- računovodstvo ostane kot združena funkcija. V okviru računovodstva delujejo tudi saldakonti kupcev in dobaviteljev ter računovodsko načrtovanje.

- služba za razvoj tržišstva je nova in je ustanovljena z namenom, da na ravni delovne organizacije zagotovimo ustrezno organizacijo koordinacije komercialne dejavnosti in načrtovanja razvoja te dejavnosti. Preko te službe bi pomočnik glavnega direktorja za tržišstvo izvajal naslednje osnovne dejavnosti:

- predlaganje tržne usmeritve podjetja kot celote in vseh TOZD
- koordiniranje domače prodaje in izvoza izdelkov z vidika zagotovitve sprejete tržne usmeritve

- sestavljanje predlogov plana prodaje in nabave za domače tržišče in predloga plana izvoza oziroma uvoza
- opravljanje zadev pred zunanjimi organi in institucijami; ki urejajo promet in cene
- pospeševanje prodaje
- posredovanje informacij o konkurenčni sposobnosti
- posredovanje informacij TOZD o izvajanju komercialne funkcije.
- kadrovska služba bi obdržala le kadrovske dejavnosti. V to službo bi se vključil kadrovski oddelek, oddelek za osebne dohodke in oddelek za družbeni standard.

— organizacijska služba bi v prihodnje opravljala enake funkcije kot doslej, in sicer:

- urejanje organizacijskih odnosov med enotami podjetja in vsklajevanje organizacije poslovanja, razvijanje informacijskega sistema z uporabo elektronskega računalnika in programiranje računalniških obdelav.
- elektronski računski center opravlja avtomatsko obdelavo podatkov. Glede na velika sredstva, ki so investirana v računalniški sistem, je ekonomsko smotno, da tudi v prihodnje razvijamo skupne računalniške kapacitete z združevanjem sredstev. Razvoj celotnega sistema pa je treba usmeriti predvsem v razvoj interne terminalske mreže, s katero bodo posamezne temeljne organizacije združenega dela neposredno povezane z elektronskim računskim centrom. Kot prvo fazo izgradnje terminalskih postaj bi decentralizirali zajemanje podatkov.
- sekretariat. Ker v kadrovsko službo vključujemo izključno kadrovske dejavnosti, bi v sekretariatu združili naslednje oddelke:
 - pravni oddelek
 - oddelek za informacije
 - oddelek za varnost
 - tajništva podjetja.

V sekretariatu bi morali nameniti posebno skrb metodam obveščanja delavcev in koordinaciji delovanja delegacij in ostalih samoupravnih organov. Vse te dejavnosti imamo sedaj organizirane v devetih področjih, zato v tem predlogu ne gre za ustanavljanje novih služb (razen službe za razvoj tržišтва), temveč za drugačen koncept njihove organizacije. Obseg sedanjih skupnih služb se bistveno zmanjšuje, saj se več kot polovica delavcev iz sedanjih skupnih služb vključi v nove TOZD, del pa v obstoječe proizvodne TOZD.

Predlog organizacije koordinacije kolegijskega poslovnega organa:

Delo članov kolegijskega poslovnega organa koordinira glavni direktor, ki je predsednik tega organa.

Člani kolegijskega poslovnega organa — pomočniki glavnega direktorja, ki so odgovorni za proizvodna področja, koordinirajo delo poslovnih organov TOZD, ki tvorijo proizvodno področje.

Člani kolegijskega poslovnega organa — pomočniki glavnega direktorja, ki so odgovorni za posamezna funkcionalna področja, pa koordinirajo delo poslovnih organov TOZD skupnega pomena, in v funkcionalnem pogledu usmerjajo delo ustreznih služb in sicer:

— Pomočnik glavnega direktorja za ekonomiko in finance usmerja in koordinira:

- službo za ekonomiko, analize in statistiko
- računovodstvo
- službo finansiranja (interno banko)

— Pomočnik glavnega direktorja za plan in programsko tehnično dejavnost usmerja in koordinira:

- programsko službo
- tehnološko službo
- plansko službo
- investicijsko službo
- službo kvalitete in TOZD skupnega pomena:
- orodjarno
- skupno pripravo proizvodnje
- vzdrževanje
- skupno proizvodnjo delov
- Pomočnik glavnega direktorja za tržištvo usmerja in koordinira:

- službo za razvoj tržišтва
- in TOZD skupnega pomena:
- prodajo
- nabavo
- in sodeluje z: ISKRA COMMERCE (izvoz-uvoz)

— Pomočnik glavnega direktorja za organizacijo in kadre usmerja in koordinira:

- kadrovsko službo
- organizacijsko službo
- elektronski računski center
- sekretariat in TOZD:
- delavsko restavracijo.

Reorganizacijo strokovnih služb bi pripravili letos, uveljavili bi jo pa s 1. 1. 1978.

INTERNA BANKA

V okviru delovne organizacije je predvidena organizacija interne banke kot posebna delovna skupnost. Organizacija interne banke je v tesni povezanosti z napredkom na področju razvoja dohodkovnih odnosov in sistema finansiranja, kar moramo razviti do take mere, da bo sedanja služba finansiranja lahko prevzela funkcije interne banke. Ta naj bi se kasneje povezala s temeljno banko, ki bo organizirana v ZP Iskre.

Ta celoten predlog predstavlja samo idejno zasnovano organizacijo Elektromehanike. Razvita je do te mere, da so razvidne spremembe, ki se predlagajo.

Predlog je namenjen razpravi z namenom, da se oceni z vseh vidikov in izpolni s pred-

logi izboljšav. Če bo predlog kot ideja sprejet, bo potrebno imenovati posebne komisije, ki bodo pripravile podrobne predloge rešitev in izdelale tudi podroben terminski plan izvajanja sprememb.

IZBOLJŠEVANJE REZULTATOV DELA

Ob razpravi o osnutku organiziranosti so člani razširjenega poslovnega kolegija skupno s predstavniki družbenopolitičnih organizacij menili, da je pri obravnavanih predlogih sprememb v okviru vseh oblik združevanja (od TOZD do SOZD) potrebno posvetiti posebno pozornost izboljševanju rezultatov dela in v zvezi s tem ustvarjeni akumulaciji temeljnih in delovne organizacije.

Zakon o združenem delu določa, da se morajo rezultati dela obravnavati in ocenjevati v primerih, ko so pomembni za gospodarjenje z družbenimi sredstvi, in smatramo, da je takšno stanje tudi sedaj.

Zakon o združenem delu nas obvezuje za:

- razširjanje in izboljševanje materialne osnove združenega dela.
- povečevanje dohodka in celotnega dohodka družbe na podlagi večje produktivnosti svo-

- jega in celotnega združenega dela,
- družbeno-ekonomsko in smotrno gospodarjenje,
- odgovornost za družbeno in ekonomsko smotrno uporabo sredstev,
- organiziranje in opravljanje dela in nalog tako, da se uspešno uresničujejo planske obveznosti,
- doseganje čim ugodnejših rezultatov dela.

Pri bodoči organiziranosti mora biti glavna naloga, da se poleg samoupravnih in drugih pravic, ki jih imajo delavci v združenem delu, ustvari tudi pogoje za izboljšanje rezultatov dela. Z novo organiziranostjo moramo tako posebno zasledovati ta cilj, ki se mu ob podanih prilikah posveča premalo pozornosti. Če boljših rezultatov ne bo, potem tudi nova organiziranost ne bo dosegla svojega cilja.

BELEŽKE:

Tretja konferenca delegacij Elektromehanike

27. junija je bil na pobudo samih delegatov sklican sestanek Konference delegacij Elektromehanike, ki pošilja jo delegate v zboru združenega dela skupščin družbenopolitičnih skupnosti. To je bil v obdobju triletnega delovanja novega skupščinskega sistema tretji sestanek konference delegacij. Delegati so obravnavali štiri pomembne osnutke zakonov in dve temi, ki bodo v mesecu juliju na dnevnem redu zboru združenega dela republiške skupščine.

Za osnutek zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela je bila dana ocena, da odpravlja nekatere formalnosti, ki so bile uveljavljene do sedaj. Predvidena pa je pomembna novost, da bo odslej celoten postopek vodila sindikalna organizacija.

V zvezi z osnutkom zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izvajanja so se delegati zadržali na karakteristikah drugih oblik osebnega izvajanja in na zboru delavcev, ki bo moral imeti stalnega predsednika. V razpravi je bilo razčiščen, da bodo v naši delovni organizaciji predvidene samoupravne delovne skupine, volilne enote in mesto razpravljanja ter bolj učinkovitega informiranja. Delni zbori pa bodo oblika in mesto za sklepanje o bistvenih vprašanjih temeljnih organizacij.

Osnutek zakona o organu samoupravne delavske kontrole je bil ocenjen kot slab in, da v taki obliki ne bo pomenil nobenega napredka na tem področju. Neomenja npr. programa dela in drugih elementov, ki jih že vsebuje naš poslovnik. In če nima predvidenih sankcij, bo izzvenel bolj kot želja, in ne kot obveznost.

Za osnutek zakona o delovnih razmerjih je bilo poudarjeno, da dopolnjuje zakon o združenem delu na področju delovnih razmerij. Delegate so posebej zanimala nekatere novosti kot npr., da bo treba vsako delo in delovne naloge objaviti, da bo možno uvesti krajši delovni čas zaradi racionalizacije proizvodnje, da so predvidene močne omejitve nadurnega dela in da je predvidena disciplinska, materialna in kazenska odgovornost ne le za opravljanje strokovnih nalog, temveč tudi za opravljanje samoupravnih funkcij. Opredeljena je tudi bodoča vloga sindikalne organizacije, ki je vključena v sam postopek uveljavljanja pravic iz delovnih razmerij. Razpravljalci so se zadržali pri obveznosti,

da bodo morale biti opredeljene delovne naloge in ugotovili, da so za neposredno proizvodno delo naloge pravzaprav že opredeljene, za druga, strokovna administrativna dela pa tako kot dosedaj tudi v bodoče ne bo težav, kadar gre za pridne delavce. Problem bo za tiste delavce, ki so že dosedaj svoje obveznosti povezovali le z nalogami, ki so bile našteje v opisu delovnih mest. V zvezi z nagrajevanjem v naši delovni organizaciji, ko administratorica lahko prejme višji OD kot delavka pri stroju, pa je bilo ugotovljeno, da se bo po novem to obrnilo.

Tema „raziskovalna dejavnost – sestavina združenega dela“, ki je za našo delovno organizacijo in Iskro nasploh izredno pomembna, je za tak sestanek preširoka. Zato smo naprosili svetovalca v razvojnem področju dipl. ing. Staneta Slapšaka le za kratek prikaz naših razmer, ki bi pomagali delegatom in jih motivirali za vključevanje v razprave na drugih mestih. Podal nam je oblike razvojne dejavnosti v naši delovni organizaciji in v združenem podjetju, prikazal sredstva, ki jih posamezne temeljne organizacije namenijo za raziskovalno dejavnost, opozoril na velike naloge v zvezi s prestrukturiranjem proizvodnje in na probleme, ki bodo prisotni tudi v bodoče (strokovnjaki, prostor, oprema ipd.). Razprava je pokazala na problem razvojnih oddelkov in razvijalcev v naših temeljnih organizacijah, ki so večkrat zavzeti s tekočo proizvodno problematiko in v tej zvezi na problem delitve dela, pretoka informacij, dejanskega znanja in odgovornosti.

Pogovor o tej temi bi lahko služil kot primer, v kakšni obliki bi delegati lahko dobili pomoč strokovnih služb. Predvsem tu mislim na vprašanja na dnevnih redih zborov združenega dela, ki so tesno povezana z združenim delom in ki imajo istočasno širši družbeni pomen.

KRITIČNA OCENA DELEGATSKEGA DELOVANJA

Najbolj živahno pa so se delegati vključili v razpravo o „njihovi“ temi – o izvajanju delegatskega sistema in o uresničevanju delegatskih odnosov. Podprli so tiste dele skupščinske analize, ki ugotavljajo, da je aktivno in uspešno vključevanje delegacij in delegatov v delo in odločanje tesno povezano s stopnjo razvoja samoupravnih odnosov, da so temeljne organizacije premalo zaživele v svoji resnični delegatski funkciji in da samoupravne organizacije ne zagotavljajo vseh pogojev za njihovo delegatsko delo. In v zvezi s tem še ugotovitev, da je delo družbenopolitičnih organizacij v uveljavljanju položaja delegacij in delegatov še prešibko.

Ugotovljeno je bilo, da se delegati Elektromehanike že drugič vključujejo v oceno delegatskega sistema in delegatskih odnosov. Poleg nespornega dejstva, da je bil dosežen pomemben korak tudi v naših temeljnih delegacijah, delegati niso mogli iti mimo naslednjih dejstev:

– delegatsko delovanje „navzven“ (v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, pa tudi v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti) ni dovolj dobro organizirano na ravni delovne organizacije. Delegati potrebujejo čisto tehnično pomoč v zvezi z gradivi, potrebujejo usmerjevalno pomoč in določeno (čvrsto) povezovanje (npr. v konferenco delegacij) kadar gre za oblikovanje stališč in priporočila na predlagane ureditve širših družbenih zadev.

– delegati pogrešajo večjo pomoč strokovnih služb pri tolmačenju bolj strokovnih gradiv. Poskusu v tej smeri so samo pokazali, kako zelo drugačen je odnos v primerjavi z delegatskim delom v „interni samoupravi“, ko imajo zadolžitev o tem individualni poslovniki organi.

– delegati v temeljnih delegacijah imajo težave tudi z registriranjem mnenj iz širše delegatske okolice. S tem v zvezi se bo moral naš informacijski sistem temeljito popraviti. Širša informiranost je pogoj za bolj živahno opredeljevanje v delegatski bazi kadar gre za širšo družbeno problematiko, ki ni neposredno povezana z delovnim okoljem.

– delegati pogrešajo pomoč družbenopolitičnih organizacij pri tem

delu (npr. na izrecno povabilo se tega sestanka ni udeležil predstavnik sindikalne organizacije ipd.).

– delo delegacij ni dovolj povezano z delom samoupravnih organov in bi morala obstajati z drugimi delegatskimi vejami dovolj čvrsta povezava.

Dogovorjeno je bilo, da bo treba v kratkem sklicati posvetovanje temelj-

nih delegacij na ravni delovne organizacije, kjer bi se pogovorili o odpravljanju pomanjkljivosti v delegatskem delovanju. To še posebno zato, ker se prvo obdobje novega skupščinskega sistema zaključuje. Novoizvoljenim delegatom bo treba omogočiti lažji start.

P. P.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO

TOZD ELEKTROMOTORJI

Dober glas seže v deveto vas

Elektromotorji so eden največjih izvoznikov v Iskri, saj izvozijo preko 60 % svoje proizvodnje. Pa tudi za domače tržišče imajo močno konkurenco in so že zaradi tega še kako zainteresirani za dober renome svojih izdelkov. Kako izgleda prizadevanje za dobro kakovost v praksi, nam je povedal vodja sektorja za kakovost v Elektromotorjih Jože Pegam.

Saj pravzaprav ni ostra konkurenca samo na zunanjem tržišču. Tudi na domačem trgu se Iskra iz Železnikov – proizvajalec malih elektromotorjev in gospodinjstskih aparatov srečuje s ponudniki enake kakovosti. Na kaj kupci gledajo? Že zunanji izgled aparata, celo embalaža pripomoreta, da se kupcu ustavijo oči v trgovini na določenem artiklu. Seveda pa je važna funkcionalnost. Čimbolj je gospodinjstski aparat „pripraven“ in čimveč gospodinjstskih del „prevzame“, tembolj na dobrem glasu je.

Seveda pa je časovno za vsem tem važna kakovost izdelka. Če gospodinje oziroma kupci ugotovijo okvare, čeprav drobne, že to povedo v svoji okolici in to požre izdelku dober glas. Zanimivo pa je, da tudi pri nas igra cena čedalje manjšo vlogo. Z rastjo življenjskega standarda se večja kupna moč. Zato je važno, da je izdelek dober, lep, sodobnih oblik in barv, potem se ljudje zlahka odločajo za nakup.

Da bi tako kvaliteto, oz. kvalitete svojim izdelkom zagotovili, so v Železnikih za gospodinjstske aparate izbrali najboljše in najsolidnejše kooperante: tako AEG, Braun in Girmi. Tako po vseh postavkah zahtev kupcev spadajo med najboljše jugoslovanske proizvajalce.

Na področju malih elektromotorjev pa so zahteve še večje in proizvodnja še bolj specifična. Res da je za ta proizvod na svetovnem trgu veliko povpraševanje zlasti v Zahodni Evropi, vendar kupci – tovarne – izbirajo najboljše dobavitelje. Sicer pa visoka konjunktura danes ne garantira, da bo

tako tudi jutri. Zato je treba biti pripravljen tudi na suhe čase, ko se obdržijo le najboljše.

Ravno zato so uvedli metodo integralne kontrole kvalitete, ki spremlja izdelek od raziskave trga, preko nabave, razvoja, tehnološkega načrtovanja, preko proizvodnje do kupca in servisov. Predvsem si trenutno prizadevajo čimboljše z instrumenti opremiti vhodno kontrolo, ki bo že pred proizvodnjo zagotovila dobre polizdelke in repromaterial. Imajo tudi odlično opremljen mehanski laboratorij za preizkuse kakovosti.

Trga in prodaje pa si niso zagotovili le s kvaliteto dela, ampak skušajo čimveč narediti tudi na področju kvalitete odnosov. Imajo vrsto dolgoročnih pogodb o sodelovanju z domačimi in tujimi firmami ter močno komercialno, ki bi obvladala prodajo tudi ob povečani proizvodnji.

Ze z dosedanjimi prizadevanji so dosegli soliden nivo kvalitete, ki je daleč pred Iskrinim poprečjem. To dokazuje že nizko število reklamacij in servisnih posegov. Precej pa si pomagajo s testi in nasveti Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva, ki svetuje na podlagi testov in raziskav izboljšave, skrbi za izpolnitev tehničnih in zakonskih norm, poleg tega pa še svetuje marsikdaj, kakšen naj bi bil zunanji videz.

Se vedno pa je kontrola kvalitete premalo upoštevana. Preveč se oziramo na stroške in pozablamo, da je njeno delo pogoj za poslovni uspeh in dobro ime tovarne.

F. Kotar

TOZD MONTAŽA, IDRİJA

Rudarji – Iskraši

Rudnik živega srebra v Idriji so pred časom zaprli, zaradi prenizkih cen živega srebra na svetovnem trgu. Stotine rudarjev je ostalo brez dela. Kako smo že pisali, se jih je precej zaposlilo v Iskri – Montaži. Kako so se znašli v čisto drugem okolju, pri čisto drugačnem delu? To vprašanje smo zastavili trem možem.

EMIL SEDEJ, v rudniku je bil visoko kvalificiran kurjač pri talilni peči, zdaj pa na montažnem traku vlaga vtorno izolacijo: Star sem 40 let in seveda se je treba temu novemu načinu dela privaditi. Precej drugače je. Seveda pa je delo lažje in bolj čisto, da ga ni mogoče primerjati s prejšnjim. Zlasti pa sem vesel, da nas je kolektiv tako lepo sprejel medse, to daje veliko gotovost človeku.

MILOŠ ŠTURM, diplomirani elektroinženir, zdaj vodja montaže kompresorskega motorja: v rudniku sem bil projektant, delo je precej drugačno. Malo sem bil na praksi v Železnikih in tudi tu v Montaži sem se hitro vpeljal. Predvsem pa sem vesel mladega kolektiva, v katerem sem se hitro znašel in vživel. Sicer pa ni časa za razmišljanje o svojih občutkih, saj popolnoma novi trak hladilniškega motorja zahteva mnogo pozornosti. Pripravljamo pa že podvojitev – proizvodnjo bomo razširili že po kolektivnem dopustu na dve izmeni.

RAFAEL PAVŠIČ, pomožni kopač v rudniku, zdaj pa dela na končnem – strojnem oblikovanju statorjev: Upam, da ne boste zamerili, če rečem, da je sedanje delo zame igrča. Fizičnega napora, ki ga je bilo toliko v rudniku tu ni. Res je delo sedaj bolj „drobno“, natančno, vendar je hitro mogoče ujeti ritem. Če bi moral še enkrat izbirati med delom v jami ali v Iskri, bi gotovo ne imel nobenih težav z odločitvijo. Moram pohvaliti tudi kolektiv, ki nam je spet dal socialno gotovost in strokovne sodelavce, ki radi povedo, pokažejo in razložijo vse, kar je treba vedeti o delu.

FY

Zakaj se delavec pritožuje

(Nadaljevanje s 4. strani)

se na razne republiške organizacije. Taka pot je opravičena in racionalna le, če so izkoriščene vse predhodne možnosti, ki so delavcu na razpolago v delovni sredini.

SINDIKATI SE MORAJO UPRETI NEPRAVILNIM TEŽNJAM

Pred sindikalnimi organizacijami so odgovorne naloge. S samoupravnimi akti se morajo ustrezno regulirati pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev. Boriti se morajo za spoštovanje in dosledno uresničevanje sprejetih norm, meril in kriterijev na področju delovnih odnosov, razdelitve sredstev za osebne dohodke po rezultatih dela, razdelitvi stanovanj ipd. To so področja, iz katerih najpogostejše izhajajo potrebe po pritožbah delavcev.

Sindikalne organizacije morajo klicati na odgovornost osebe, ki kršijo samoupravne pravice delavcev in izvajajo samovoljo ter rušijo norme socialističnega samoupravnega obnašanja.

Za uspešno in učinkovito uresničevanje navedenih nalog se morajo sindikalne organizacije organizacijsko in kadrovske usposobiti za uspešno, preventivno zaščito samoupravnih pravic delavcev. Določiti morajo tudi postopek, s katerim bo v skladu z ustavo, zakonom o združenem delu in statutom Zveze sindikatov Jugoslavije omogočeno, da se vsaka pritožba delavcev vsestransko in odgovorno analizira in reši v predpisanem roku.

Franc Tušek in Bogdan Kosmač v mehanskem laboratoriju.

Francka Blaznik kontrolira kakovost sesalnih enot.

Z delom rešujemo probleme, ne z reorganizacijo

Glavni pogoji za boljše delovanje DO Avtomatika so integracija hotenj, želja in načel delovanja.

Nedvomno je Delovna organizacija Avtomatika v času, odkar obstaja, dosegla solidne ekonomske rezultate, zlasti gledano kot celota v okviru ZP Iskra. Ti rezultati so plod prizadevanj vseh, ki so sodelovali v reprodukcijskem procesu. Pri tem pa ne smemo mimo ugotovitve, da so TOZD prišle v delovno organizacijo ob njenem nastanku z zelo različnimi hotenji in pričakovanji in da je bila takrat stopnja integracije majhna. Razumljivo so se temu ustrezno tudi vedle in v času, ko je treba organiziranost vskladiti z Zakonom o združenem delu, je še tembolj nujno in neizogibno treba preanalizirati vse momente ter najti več medsebojnega razumevanja in učinkovitejšo obliko povezovanja, da bi dosegli optimalne učinke skupnih prizadevanj.

V DO Avtomatika teče ob želji za vskladitev samoupravne organiziranosti zelo aktivno delovanje. Glavno tezo tega delovanja nosi komisija, katere naloga je pripraviti in izdelati osnutek programskih izhodišč o razreševanju temeljnih vprašanj združevanja v DO. V njenem sestavu pa delajo tudi podkomisije za posamezna področja. Imenovana komisija je sprva dobro zastavila svoje delo, ker se je lotila analize strokovnih vprašanj.

Vendar pa se je v nadaljevanju pokazalo, da je, najbrž prav na račun začetnega stanja ob nastanku DO Avtomatika, prišlo do zelo različnih gledanj in do teženj, naj bi iz sedanje delovne organizacije nastale celo kar tri nove delovne organizacije.

Znotraj DO Avtomatika se bo treba sporazumeti, kdo bo opravljal kako delo in šele potem postaviti smiselno organizacijo. Delitev dela in vzpostavitev urejenih dohodkovnih odnosov torej najprej, potem šele organizacija. Tako namreč narekuje tudi Zakon o združenem delu, vendar tega nikjer dovolj ne upoštevajo.

Glede na to, da je najbrž prav in bolj smiselno, da bi programi avtomatizacije ostali v okviru obstoječe DO Avtomatika, takšne težnje in hotenja prav gotovo niso v prid skupnim ciljem – najti učinkovito obliko samoupravne organiziranosti, vsklajene z ZZZ.

Analize, ki so jih izdelali v TOZD in tudi tiste, ki so bile skupno izdelane za delovno organizacijo, se v bistvenih elementih ujemajo in odražajo dokaj enoten tudi kritičen pogled na doseženo pot DO Avtomatika.

Kljub temu pa prihaja do različnih zaključkov o tem, katera je prava smer samoupravne organiziranosti. Nekateri pri tem vidijo rešitve za obstoječe probleme v njihovem razreševanju, drugi pa menijo, da bi reorganizacija že sama po sebi utegnila odpraviti vse probleme. Le-ti bi nedvomno ostali isti, pojavili pa bi se na dveh ali treh lokacijah, ker jih zgolj z organizacijskimi prijemi pač ni mogoče rešiti.

Končno pa je treba upoštevati tudi to, da skupna sredstva delovne organizacije v interni banki lahko zagotav-

ljajo veliko več, kot pa razdeljena na dva ali tri dele.

Verjetno pa bi znotraj DO Avtomatika skoraj ne bilo posebno perečih problemov, če bi v preteklosti na vseh področjih izpolnili vsaj polovico, v samoupravnem sporazumu o združevanju v DO zapisanih določil. Prav to pa narekuje v prihodnje upoštevanje predvsem uresničljivih skupnih ciljev, za katere mora obstajati tudi skupen interes.

Stopnja povezanosti proizvodnih programov TOZD v DO Avtomatika je zelo različna. Nekateri so življenjsko povezane, druge pa zelo malo. Prihaja sicer do vseh mogočih oblik medsebojnega sodelovanja, vendar je potrebno s programskim usmerjanjem to povezanost in skupni nastop neprestano še krepiti. Posebno bo treba tiste TOZD, ki so še manj povezane v inovacijski proces DO, že v teku tekočega srednjeročnega načrta razvoja bolj vključiti v program avtomatizacije.

Vzpostavitev vseh mogočih oblik dohodkovnih odnosov pa bo povezanost Avtomatike samo še krepila.

Nujno bo treba razviti dodatne aktivnosti pri uvajanju nove proizvodnje elementov, naprav in sistemov, prav tako pa je potrebno tudi obstoječi program posodobiti in kvaliteto obogatiti.

Cas beži in kljub vsej aktivnosti v delovni organizaciji in TOZD, dosežanje različno gledanje na probleme znotraj delovne organizacije Avtomatika že grozi, da bodo prišli v časovno stisko vsi tisti, ki morajo odločiti o programu, osnutku in novem samoupravnem sporazumu o združevanju v delovno organizacijo. Dejavnost na tem področju je zato treba pospešiti in v obdobju po dopustu čimprej izoblikovati čimbolj in za vse sprejemljive osnove za združevanje v DO. C.

S SEJE KOOS DO AVTOMATIKA

KO OS Iskra Avtomatika je imela svojo 4. sejo 28. junija, obravnavala pa je v glavnem iste točke dnevnega reda, kot dan prej Svet ZK DO Avtomatika.

Na tej seji je predsednik komisije za razvoj samoupravljanja Julijan Češarek najprej poročal o obravnavi osnutka teza za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra. Povedal je tudi, da komisija ni imela k omenjenim tezam nikakršnih pripomb.

V drugi točki dnevnega reda so obravnavali teze o vsklajevanju samoupravnih odnosov z ZZZ, sledila pa je razprava o pripravah na volitve delegacij za zbor združenega dela in SIS v l. 1978.

Po razpravi o naštetih točkah dnevnega reda je KOOS sprejel naslednje sklepe:

1. KOOS podpira in se pridružuje sklepom in stališču sveta ZK Avtomatika z dne 27. 6. 77.
2. KOOS podpira zaključke političnega aktiva Avtomatike.
3. KOOS podpira in daje politično verifikacijo samoiniciativi TOZD, ki so formirale komisijo za vsklajevanje samoupravnih odnosov z ZZZ, ki so sestavni del prizadevanj za krepitev in boljšo organiziranost DO Avtomatika in ki mora zajeti vse delavce Avtomatike, vključno tudi delavce TOZD TELA.
4. Komisijo za vsklajevanje tez naj potrdi DSI, v katero pa naj se vključi tudi predstavnik ožje DS SS, TOZD TELA pa naj imenuje svoje predstavnike.
5. O vsklajenih tezah komisije naj se informira tudi delavce TOZD TELA.
6. Do sprejema koncepta bodoče organiziranosti naj se omeji zaposlovanje novih sodelavcev na infrastrukturna delovna mesta; prav tako naj se počaka s postopkom formiranja novih TOZD skupnega pomena.
7. KOOS apelira na komisijo za vsklajevanje tez, da v najkrajšem možnem roku pripravi predlog koncepta bodoče organiziranosti v Avtomatiki.

Jubilanti 20-letnega dela v TOZD TELA.

Jubilanti 10-letnega dela v TOZD TELA.

V TOZD TELA proslavili jubilate dela

Delavski svet temeljne organizacije združenega dela TELA je na svojem zasedanju v začetku aprila sklenil nagraditi 36 jubilarov dvajsetletnega in 23 jubilarov desetletnega dela.

V sredo, 29. junija, so imeli v tovarniški menzi slavnost, namenjeno jubilarom dela, ki jih je najprej pozdravil predsednik delavskega sveta TOZD TELA Jože Radošević, nato pa še v imenu službeno odsotnega direktorja Viktorja Korošca še Stane Jeglič. Oba sta ugotovila pomembnost prispevka jubilarov dela pri preteklih uspehih tovarne in njihovo zvestobo v dosedanjem prizadevanju in sodelovanju v delovnem kolektivu. Jubilanti dela, ki so izpolnili 20-letno delovno dobo v kolektivu, so poleg v samoupravnem sporazumu predvidene denarne nagrade prejeli še nagrade v znesku 3.050 din, jubilanti desetletnega dela pa ustrezno denarno nagrado.

Letos so 20-letnico plodnega sodelovanja v delovnem kolektivu TOZD TELA praznovali: Angela Kuhar, Ljudmila Pivk, Marija Vurušič, Berta Možina, Valentin Parkelj, Pavla Fortuna, Janez Trtnik, Slavka Rotenhajzer, Marija Fon, Alojzija Korelc, Milka Velepčec, Franc Mihovar, Jožica Ferjančič, Ludvik Jamšek, Jožica Mlakar, Jože Brinšek, Marija Rifelj, Franc Bratkovič, Lado Šebenik, Stana Jugovič, Mihael Kač, Bogdan Brezigar, Lidija Puc, Danilo Bergman, Marija Novak, Regina Lukan, Marija Novak, Jakob Dimnik, Stane Kavčič, Majda Fortuna, Kristina Kanceljak, Olga Kozlar, Jože Kržič, Antonija Jereb, Angela Moravec in Angela Marn.

Desetletnico dela pa so proslavili naslednji: Srečo Hočevan, Valentin Jenko, Živodinka Lukič, Jožefa Adamič, Marija Šušteršič, Jožica Bregar, Janez Zupan, Ljubo Slabonja, Janez Grčar, Milan Reberšak, Štefan Kranjec, Jože Kočevan, Stanislav Jere, Jože Radošević, Martin Fortuna, Andrej Jakopič, Ciril Juhant, Franc Sever, Vladimir Zupančič, Karl Kolkolj, Anton Novak, Alojz Dovič in Boris Dobrota.

J.C.

Jubilanti dela v DS skupnih služb

V delovni skupnosti skupnih služb Industrije za avtomatiko so letošnje jubilate dela proslavili 30. junija. Slavnost ob tej priložnosti, v menzi TOZD TELA je sovpadala z obletnico ustanovitve nekdanje tovarne električnih aparatov in letošnjega dneva Iskre.

Že ob vstopu v menzo so jubilarom pripeli tradicionalne rdeče nageljne, nato pa je zbrane jubilate najprej pozdravil predsednik delavskega sveta DS Skupnih služb Ljubo Glibota in poudaril njihov delež pri skupnem napredku, ki so ga prispevali vsak na svojem delovnem mestu.

Tudi glavni direktor Industrije za avtomatiko Ivo Klešnik je pozdravil jubilate in se jim zahvalil za dolgoletno zvesto sodelovanje in vse napore, ki so jih vložili za skupne uspehe, nedvomno zelo pomembne zlasti v zadnjih letih hitre rasti. Izrazil je upanje, da bodo jubilanti dela še naprej vztrajno in prizadevno prispevali svoj delež pri uresničevanju odgovornih nadaljnjih nalog.

Jubilantom 20-letnega dela v delovni skupnosti skupnih služb so namenili v skladu s samoupravnim sporazumom predvideno denarno nagrado ter hranilne knjižice z vloženi 2.700

Jubilanti 20-letnega dela v DS skupnih služb.

Jubilanti 10-letnega dela v DS skupnih služb.

dinarji, jubilarom 10-letnega dela pa poleg ustreznih denarnih nagrad še spominska darila – ročne ure.

To pot so bili nagradjeni naslednji jubilanti 20-letnega dela: Marija Podražaj, Antonija Sadar, Vinko Šebenik, Valentin Grlic, Branko Robavs, Pavle

Matjašič in Sonja Dittmaier ter naslednji jubilanti 10-letnega dela: Stanko Juvan, Valerija Jagrič, Terezija Mencin, Cveto Demšar, Slavko Miklavčič, Stanislav Čarman, Valentin Zajc, Jože Nadrah in Jakob Škrbinc.

J.C.

UPOKOJENCI TOZD TELA NA IZLETU

Vsakoletna srečanja upokojencev so postala že tradicionalna. Za letošnje srečanje upokojencev TOZD TELA so sredi junija pripravili prijeten izlet v Lipico. Upokojenci so si ogledali razen znamenite kobilarne tudi lepo podzemsko jamo Vilenico, seveda pa so del skupnega časa porabili tudi za prijetno kramljanje in obujanje spominov pred jamarskim domom ob jami Vilenica.

Jože Eržen razstavljal v Iskri

V avli Tovarne telekomunikacij na Laborah so v četrtek, 30. junija, odprli razstavo grafik in plastik akademskega kiparja Jožeta Eržena. Likovna prizadevanja kranjskega kiparja Eržena so že nekaj časa usmerjena tudi v slikarsko smer. Zdi se, da njegovim izraznim hotenjem samo kiparstvo ne zadošča več, saj je v zadnjih letih naslikal za celo galerijo del.

Nekatere Erženove grafike so včasih oblikovno težko opredeljive, barvno samosvoje in kompozicijsko povsem svobodne. Posamezna dela, ki so nastala pod vplivom kubističnega slikarstva, pa so dosegla precejšnjo stopnjo preglednosti in določenega ravnotežja v oblikovanju barvnih mas, predvsem pa dovolj prepričljivo izrazno moč.

„Poseben člen v Erženovem ustvarjanju predstavlja delo Ovijalka, ki bo

Dnevu Iskre na rob

Zgodilo se je v soboto, 2. julija, nekaj po 21. uri, ko je na kranjsko železniško postajo pripeljal vlak iz Nove Gorice udeležence proslave.

Večina je odšla domov peš, nekatere pa so prišli iskat svojci s svojimi avtomobili. Oče in mati nista imela prevoza in bi morala zaradi pozne ure peš na Kokrico (4 km). Stopil sem k okencu za prodajo vozniških kart:

— Dober večer! Ali lahko telefoniram domov, da bi nas prišli iskat z avtom?

Odgovor: „Ne morete! Na našo številko telefona nas lahko kličejo le od zunaj, mi pa ne moremo dobiti zunanje linije.“

— Od kod pa bi potem lahko klical?

Odgovor: „Ne vem, šef postaje ima sicer telefon v svoji pisarni, vendar je v službi samo dopoldne.“

— Mar to pomeni, da tudi taksija ni mogoče poklicati s postaje?

Na to vprašanje mi je uslužbenka svetovala, naj stopim v pisarno odpravnika vlakov. Ta mi je takoj odklenil telefon. Za triminutni pogovor sem plačal štiri dinarje. Odpravnik je zapisal še klicano številko in čez deset minut sta se oče in mati že odpeljala domov.

Malo kasneje je isto doživela še ena udeleženka proslave.

Praznovali smo dan Iskre. Govorniki so poudarili uspehe, ob vsem tem pa imamo v Kranju poleg tovarnih telefonskih central in aparatov še vedno železniško postajo, od koder ni mogoče brez zapletov poklicati taksi ali dobiti zveze z mestom in okolico. Popolnoma enaka situacija je v sami Elektromehaniki, kjer se pritožujemo nad velikim številom privatnih pogovorov, javne govorilnice na dvorišču tovarne pa ne moremo postaviti. Podobnost s kovačevu kobilo je tu več kot očitna.

Božo Malovrh

Izredni študij

„V šolskem letu 1978–1979 bo v okviru Iskre organiziran izredni študij na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani.

Prosimo vse kandidate, da se pismeno prijavijo do konca oktobra 1977 na naslov: ZP ISKRA, Skupne službe — Kadrovska področje, Trg revolucije 3, 61000 LJUBLJANA.

Prijava naj vsebuje priimek in ime, poklic — izobrazbo, naslov delovne organizacije, delovno mesto, in smer izobraževanja na fakulteti.

Vse informacije o možnosti in pogojih za vpis na fakulteto dobite na dekanatu Fakultete za elektrotehniko, Ljubljana, Tržaška 25, telefon 63-938.“

Umetnik Jože Eržen ob svojih eksponatih.

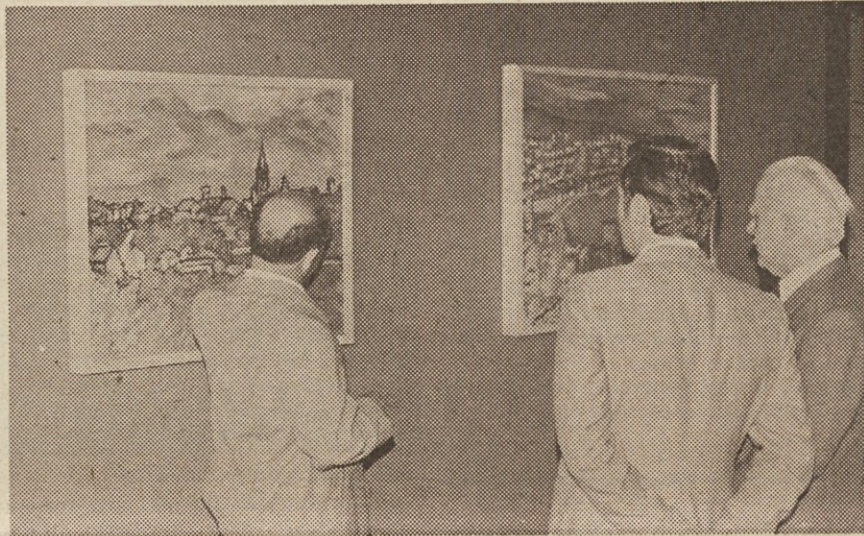
lahko postalo izhodišče njegovim bodočim prizadevanjem. Enostavni prostorski zasnovi slike, izvirnemu koloritu in umirjeni stilizaciji oblik se pridružuje nek svojstven in poglobljen izraz, ki se razlikuje od bolj formalnih rešitev prejšnjih del. To kaže na novo usmeritev kiparjevega likovnega programa,“ je med drugim zapisal likovni kritik dr. Cene Avguštin v svoji kritiki.

Razstavljene grafike dopolnjujejo oblikovno in koloristično zanimive plastike. Kipar se v svojih portretih navezuje na realistična, v osnutkih spomenikov pa tudi na modernejša izhodišča. Med Erženovimi plastikami moramo omeniti njegov avtoportret.

To delo zaradi svoje preproste in čiste likovne govornice sodi med njegove najboljše dosežke.

Jože Eržen je študiral na kiparskem in grafičnem oddelku Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Kiparstvo je končal leta 1970 pri prof. Zdenku Kalinu in Dragu Tršarju, grafiko pa pri prof. Jožetu Pogačniku. Letošnja slikarsko-kiparska razstava v ISKRI na Laborah je njegova tretja samostojna predstavitev. Velikokrat je razstavljal na kolektivnih razstavah v Kranju, Ljubljani, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu, Cetinju in drugod.

Alojz Boc

Erženove slike so privlačile številne občudovalce.

Likovni amaterji razstavlajo v Iskri

Še enkrat se je avla ZP Iskra v Ljubljani izkazala ne samo kot zelo ustrezno in dobrodošlo, ampak tudi kot široko demokratično razstavišče. Te dni so namreč razstavili svoja dela člani Združenja likovnih skupin Slovenije, ki zajemajo plodno ustvarjanje mnogih delovnih ljudi, likovnih amaterjev.

Skupno se je na tej razstavi tako predstavilo 22 likovnih skupin, in sicer: likovna skupina Brežice, društvo likovnih amaterjev Celje, likovna skupina „ŽPD F. Prešeren“ Celje, likovno društvo „Petra Lobode“ Domžale, likovno društvo Gornja Radgona, likovna skupina Izola, likovna skupina „Dolik“ Jesenice, skupina kranjskih likovnih amaterjev Kranj, likovna skupina Krško, likovno društvo „Lajči Pandur“ Lenart, društvo samorastnikov Ljubljana, društvo likovnikov Iskre Ljubljana, likovna skupina DPD Svoboda Ježica Ljubljana, likovna skupina „Angel Besednjak“ Maribor, likovna skupina Novo mesto, likovna sekcija „Svoboda“ Ptuj, društvo likov-

nikov Ravne, likovni krog Ruše, likovna skupina Sežana, likovna skupina „Relik“ Trbovlje, klub šaleških likovnih ustvarjalcev Velenje in kiparska kolonija „Od Gubca do Lacka“ Videm ob Ščavnici.

Motiva z razstave del naših likovnikov v avli skupščine občine Nova Gorica.

Že sama imena in oznake skupin razodevajo raznolikost v organizacijskem smislu, toda obenem je očitno, da vse te ljudi in njihove skupine, krožke, sekcije, ali društva, preveva skupna želja po umetnosti, po lepoti in napredku. Medtem ko so se nekateri poimenovali po velikih vzorih v naši kulturni in revolucionarni preteklosti, kot so bili pesnik Prešeren, kmečki puntar Gubec, slikar Lajči Pandur ali padli borec Angel Besednjak, tako so drugi obeležili predvsem svoje ideje ali svojo delovno organizacijo, na primer naš krog Iskre.

Ponosni in zadovoljni smo torej, če so prav likovniki Iskre, ki se odlikujejo v svoji lastni umetniški dejavnosti, postali zdaj v nekem smislu tudi gostitelji svojih likovnih tovarišev, amaterjev iz drugih skupin in drugih krajev.

Kot je v razstavnem katalogu ugotovil umetnostni zgodovinar dr. Cene Avguštin, mineva od prve predstavitve slikarskih, kiparskih in grafičnih del Združenja likovnih skupin Slovenije v Trbovljah že peto leto. V tem času se ni povečalo samo število organizacij, ampak tudi število članov, likovnih amaterjev, katerih dela dosegajo vse višjo kvaliteto. To se je nedvomno odrazilo tudi na sedanjih razstavi v Iskrini stolpnici v Ljubljani.

Skupno so tu razstavili 115 del, se pravi, precej več kot na prejšnji razstavi skupin leta 1973, ko je bilo prikazanih le 61 del. Vse to govori seveda o napredovanju samih likovnih amaterjev. Pri njih, vsaj v veliki večini, ne moremo govoriti niti o naivni umetnosti ali čistem, primitivnem samorastništvu. Vsekakor so vsi ljudje različnih poklicev in izobrazb, niso akademski likovniki, toda to svojo željo, da bi tudi slikali ali kiparili, so uresničevali na različne načine, tudi z dodatnim, večernim šolanjem o veščinah umetniškega izražanja.

Vsak s svojim delom tudi tu na razstavi odraža to hotenje, hotenje, da bi na nek način sledili tokovom sodobne profesionalne umetnosti. Še več: redna službena zaposlitev je mnogim opora v tem dodatnem ustvarjanju, dopolnilo in vzpodbuda na dveh frontah.

Poglejmo si samo nekatere naše likovnike v Iskri, ki svoje amatersko umetniško delovanje koristno vsklajujejo s svojim delom v Združenem podjetju. Estetika v oblikovanju predmetov, posluš za lepo in primerno red naokus, vse to so elementi, ki se lahko prispevajo k boljšemu delovanju v krogu Iskrine proizvodnje. Seveda pa je po drugi strani tako amatersko umetniško delo pogosto tudi v nasprotju s panogo in značajem osnovne delovne zaposlitve, še kako psihološko in življenjsko važen ventil sprostitve

človeka po delu in delovnih problemih.

Naša družba gleda na vse to zelo pozitivno z vidika prizadevanj za čim širšo prosveto vseh, za vsestransko kulturno sprostitev ljudi in povezavo fizičnega in duhovnega ustvarjanja v enotno združeno delo. Če se je torej rast amaterske likovne dejavnosti v zadnjem času tako razmahnila, da smo veseli njene žetve v razstavišču Iskre, je v tem tudi delček razumevanja delovne organizacije Iskre in drugih pri tem prizadetih delovnih organizacij, ki so s tolikšnim razumevanjem podprle to amatersko likovno delo svojih članov.

Napis na vrhu goriškega nebotičnika se je učinkovito zlił z vso dekoracijo po mestu.

POPRAVEK

V prejšnji številki „Iskre“ smo objavili razgovor naše sodelavke z glavnim direktorjem DO Avtoelektrike Jožetom Erženom. Žal se nam je pri tem vrinila neljuba pomota, da je bila ob nastanku delovnih organizacij znotraj ZP Iskra v Ljubljano prenešana TOZD „Žarnice“. „Žarnice“ so bile tedaj le prenešene iz IEZE v Industrijo avtoelektričnih izdelkov, vsekoli od svojega nastanka, pa ta organizacija Iskre deluje v Ljubljani.

Opravičujemo se za neljubo napako in jo s tem pojasnilom popravljamo.

Prebrali smo za vas

Vresnikovo delo pod nepretencioznim naslovom „Na begu“ je navidez nekje težko opredeliti, čeprav je jasno, da gre za dokaj dobro in literarno napisano delo na tematiko naše narodnoosvobodilne vojne. Morda bi tej knjigi še najbolj ustrezala opredelitev mladinske povesti, čeprav ima v sebi tudi veliko zasnov kratkega romana, vsaj kar zadeva strukturo dela in pisateljsko fakturo. Naj bo tako ali drugače, delo je vsekakor zaslužilo Kajuhovo nagrado in se uvršča med boljše dosežke sodobne slovenske književnosti sedanjega trenutka.

Vsebinska dela je tudi nenavadna in prinaša v našo literaturo svojevrstno tematiko, tematiko ukradenih otrok, ki so jih nacisti, potem ko so jim pobili uporne slovenske starše, odpeljali v Nemčijo, da bi iz njih kasneje naredili moderne janičarje dvajsetega stoletja. Tako je tudi s šestnajstletnim Ivanom, ki ga Nemci odvedejo v Nürnberg, da bi ga tam prevzgojili in naredili iz njega nadčlovekovo svoji meri. Vendar je Ivan dovolj zrel, kljub svojim letom, da doume vso tragičnost in krutost svojega položaja, da se potem odloči za beg v domovino. In tu se začenja Ivanova zgodba odvijati dovolj napeto in dinamično, akcijska je in zato pritegne bralca. Vendar je vsa ta napetost daleč od napetosti zgodbe zaradi same napetosti, temveč je logična posledica vsebine in dogajanja. Vresniku se je dalje posrečilo podati in izraziti dovolj plastično in prepričljivo vso atmosfero tistega časa, ko so bili Nemci še vseeno na vrhuncu svoje moči, čeprav se je zastoj in kasnejše upadanje že začelo kazati na vsej črti, od zastoja v Rusiji do zavezniških bombardiranj Nemčije.

Ivanov beg domov, med partizane, je v zgodbi dovolj dramatičen, zlasti dobro je popisan prvi neuspehi pobeg in potem dokončni pobeg iz zbombandiranega Nürnberga domov.

Tudi dogajanje samo v Nemčiji med vojno, vso mračno in težko vzdušje, je v knjigi popisano zelo sveže in nazorno, kar daje delu še poseben mik in je videti, da je avtor vse to več ali manj resnično doživljal in tako tudi popisal.

Zgodba je torej napisana po resničnih dogodkih in seveda nujno prirejana z vrsto literarnih in uspešnih prijemov. V zgodbi sami ni pretiranih junaštev in tudi ne preveč naključnih situacij. Ivanov beg je dalje avtor, kot smo že omenili, izkoristil, da nas je seznanil z vsem, kar je bilo značilno za Nemčijo med vojno: marširanje in načrtno vzgajanje surovežev, težave s hrano, poročila s fronte o padlih, odnos do Židov, stari politiki in njihovo prilagajanje nacizmu, policijske metode, straže in patrolje in zmede ob bombardiranjih. Pri tem pa seveda ni pozabil tudi na nekatere like povprečnih Nemcev, ki jih je vojna prav tako prizadela človeško in moralno in so delno ohranili tudi kanček človečnosti, ki je bila za Nemčijo med vojno tako neznačilna.

Delo je izdala založba Borec iz Ljubljane, opremila pa ga je Cveta Stepančič.

D. Ž.

Poletno smučarsko prvenstvo Elektro- mehanike

Smučanje in prvenstvo na pravem snegu, sredi največje vročine! Čudno se sliši, je pa vendarle res. V gorah je letos še veliko snega.

V soboto, 25. junija, se je zbralo pri Češki koči približno 100 članov iz Iskre Elektromehanike na 3. poletnem smučarskem prvenstvu. Tekmovalcev je bilo nekaj manj, saj je bil predviden tudi pohod planincev.

Jezerjani so solidno pripravili progo in izmerili čase z dobrimi klasičnimi štoparicami. Tekmovalna vnema zato ni bila nič manjša. Mazanje smuči pred tekmo, ponovni ogled proge, bučno bodrenje in zasopli tekmovalci, ki so prismočali skozi cilj, so

Pogumno proti štartu.

dovolj zgovorni podatki. Razlika med pravim — zimskim prvenstvom je bila vseeno opazna. Tekmovalci so smučali v sami majici ali srajci pa tudi brez in v kratkih hlačah. Vendar le izjemoma brez rokavic in sončnih očal. Kakšno nasprotje — kakšen čar! Pa še ena razlika je: letos so tekmovali tudi otroci članov kolektiva.

Vsa „tekmovalna elita“ je bila razdeljena v pet kategorij discipline veleslalom. Proga nad Češko kočo je bila dolga približno 400 m, z višinsko razliko 100 m. Vsak tekmovalec je prejel trim značko, prvi trije vsake katego-

Ljubo Meglič je zdrknil po progi.

rije pa diplomu.

In še novost: družinam so bile letos podeljene posebne diplome (po kriteriju „vsaj trije družinski člani do Češke koče“). Prejele so jih naslednje družine: Erzetič, Jurajevčič, Cvetko, Jaklič, Kožar, Celik, Krامل in Keše.

MOŠKI A

- Logonder Silvo, 28,8; 2. Parte Ivan, 29,5; 3. Gosar Janez, 30,6; 4. Meglič Ljubo, 32,2; 5. Marjek Ivan, 32,8; 6. Zaplotnik Ivan, 34,4; 7. Dagarin Lovro, 36,5; 8. Mole Cvetko, 38,2; 9. Kalan Jože, 40,2; 10. Kubi Marjan, 40,3; 11. Oman Božo 41,9; 12. Terlikar Drago, 56,8; 13. Jelenc Anton, 58,6.

MOŠKI B

- Jaklič Brane, 31,0; 2. Čelk Milan, 32,7; 3. Leban Peter, 35,9; 4. Pintar Jože, 37,0; 5. Pogačnik Stane, 37,3; 6. Grohar Milan, 38,5; 7. Krامل Mičo, 41,1.

ŽENSKE A

- Možina Sonja, 39,1; 2. Cvetko Tatjana, 40,9; 3. Berce Marija, 41,6.

ŽENSKE B

- Keše Vera, 40,4; 2. Tabar Marta, 57,3.

OTROCI

- Krامل Mitja, 30,7; 2. Penes Matjaž, 31,6; 3. Jaklič Andrej, 34,1; 4. Jaklič Uroš, 34,7; 5. Sink Marko, 36,5; 6. Keše Rok, 36,5; 7. Čelik Matjaž, 37,1; 8. Vilfan Gorazd, 41,6; 9. Krامل Miloš, 43,3.

R. N.

TOZD MSO, LJUBLJANA

Srečanje mladih delavcev

Tudi mladi Montažno servisne organizacije smo se pridružili praznovanju Titovih jubilejev, t. j. 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo KPJ in 85-tega rojstnega dneva.

Organizirali smo „Srečanje montažerjev“ na Kozari.

Zakaj tako srečanje?

Delavci naše TOZD smo razkropljeni po vsej Jugoslaviji. Najbrž ni republike ali večjega mesta, kjer ne bi srečali montažerja. Zaradi razkropljenosti in oddaljenosti nimamo priložnosti, da bi se srečali in bolje spoznali. Problem smo skušali nekoliko ublažiti s tem, da smo ustanovili osnovni organizaciji ZSMS v Ljubljani in Beogradu.

Plod pogovorov z mladinske konference v Beogradu s predstavniki iz Ljubljane je bilo srečanje na Kozari. Pridružili so se nam tudi člani OO ZSMS Iskra Commerce filijala Beograd.

Na Kozaro smo odpotovali dne 22. aprila popoldne, kamor smo prispeli okrog 10. ure zvečer. Tu so nas že čakali mladi Beograjčani.

Karnar igral simultanko

Mojstrski kandidat Karnar Marjan, udeleženec Vidmarjevega memoriala 75 je meseca junija odigral simultanko na 18 deskah s šahisti Elektromehanike Kranj. Dvoboj je dobil z rezultatom 13,5 : 4,5. Posamezni udeleženci so se odrezali takole: Brce Martin st. in Brce Martin ml. sta partiji dobila, remizirali so Ceglar Anton, Bajželj Friderik, Vehovec Lojze, Oblak Marta in Deželak Lojze, izgubili pa so Ciperle Franc, Plevel Franc, Bambič Franc, Pičulin Marjan, Rebolj Ivan, Torkar Franc, Tomc Zdenko, Jerman Peter, Lampe Milka, Piskar Rihard in Kmetič Karel.

Udeležba na simultanki je bila sorazmerno skromna glede na pestro aktivnost, ki jo sekcija goji na šahovskem področju. Zato želimo, da se šahisti takih in podobnih manifestacij udeleže v čim večjem številu, saj to tudi pogojuje razvoj šahovske igre.

O. A.

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi ljube mame

FRANČIŠKE ČARMAN

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Stikala za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti

Francka Lombar.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, babice, sestre in tete

MARIJE ZUPAN

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Števcu v obdelovalnici delov — jedra, stiskalnice, pomožna orodjarna — za izražena sožalja, darovani venec, spremstvo na njeni zadnji poti in ostalo pomoč

sin Jernej Zupan.

ZAHVALA

Ob izgubi moje dobre mame

IVANE BENEDIK

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v tovarni števec, posebno v TPP, za izrečeno sožalje, izkazano pozornost in spremstvo na njeni zadnji poti

Jože Benedik.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi ljubega moža

JANKA POGAČNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem na liniji releja v tovarni TEA za izraze sožalja, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi prerani zadnji poti

žena Mira z otrokoma Igorjem in Tanjo

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željčnov — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Mladi montažerji pred spomenikom v Jasenovcu.

Naslednji dan smo si ogledali Kozaro. Memorialni spomenik, postavljen v spomin padlim žrtvam, veličastno stoji na najvišji točki Kozare. Kaj predstavlja spomenik? Betonski bloki, ki obkrožajo spomenik, predstavljajo sovražnika, ki z vso svojo močjo napada, vendar njegova moč usiha in se zgubi v nič. Medtem pa se ljudstvo prebuja, vstaja, njegova moč raste in raste. Moč ljudstva nikdar ne usahne. Prav taka je bila zgodovina ljudi na Kozari. V ozadju spomenika stoji memorialna stena, kjer so zapisana imena žrtve fašističnega nasilja. Spomin padlih smo počastili z enominutnim molkom. Ogledali smo si tudi muzej in dokumentarni film o Kozari. Veliko zanimivega o dogajanjih v času NOB smo izvedeli tudi v pogovoru z domačini.

Popoldne sta ekipi iz Ljubljane in Beograda odigrali nogometno tekmo na igrišču brigadirskega naselja „Kozara“. Po razburljivih štiridesetih minutah so zmagali Beograjčani. Omeniti moram tudi spoznavni

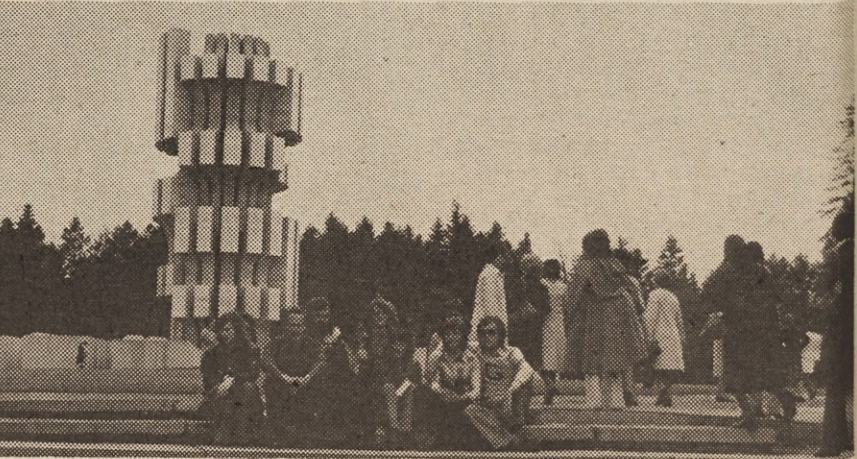
večer, kjer smo nekateri prvič zaplesali kolo.

V nedeljo zjutraj smo organizirali mladinski sestanek. Pregledali smo tromesečno delo obeh osnovnih organizacij. Po daljši diskusiji smo se dogovorili, da postane srečanje montažerjev tradicionalno. Srečanje naj bo v kraju, ki slovi iz časov NOB. Dogovorili smo se, da bo prihodnje srečanje na Sutjeski. S sestanka smo tov. Titu poslali pozdravni telegram. Na koncu smo podelili članske knjižice vsem tistim, ki knjižic še niso imeli, članarino pa že plačujejo.

Čas na Kozari je žal prehitro potekel in morali smo kreniti proti domu.

Skupna pot nas je vodila še do Jasenovca, kjer smo si ogledali spomenik padlim. Tu sta se naši poti razšli. Beograjčani proti Beogradu, mi pa proti Ljubljani.

—J. M.—

Pred spomenikom na Kozari.

Prvenstvo Elektromehanike v odbojki

Elektronika Horjul je v okviru praznovanja 20-letnice obstoja tovarne organizirala prvenstvo Elektromehanike v odbojki. Sedem moštev se je v četrtek pomerilo na dveh igriščih. V dvorani nove osnovne šole v Horjulu so se borili za vstop v finale: TEN, MEHANIZMI, ELEKTRONIKA, ŠTEVCI. Na odprtem igrišču pri šoli Šentjošt pa: SKUPNE SLUŽBE, INSTRUMENTI, ATC.

Vsa srečanja so bila odigrana v prijateljskem, toda borbenem vzdušju. Na igrišču v Šentjoštu so SKUPNE SLUŽBE izločile INSTRUMENTE in ATC.

V dvorani v Horjulu so si fantje iz MEHANIZMOV z dobro igro priborili finale. Pred njimi so klonili TEN in ELEKTRONIKO.

KAVČIČ MATIJA

PLANINSKO DRUŠTVO ISKRA ORGANIZIRA 7—DNEVNI PLANINSKI IZLET V TATRE

Odhod iz Ljubljane 20. 8. 1977. V tej turi se bomo povzpeli na tri vrhove v Visokih Tatrah in si ogledali znamenitosti vzhodja Tater, kot tudi Bratislave. Vsi udeleženci izleta bodo za čas bivanja v Tatrah stanovali v vikend hišicah in se hranili v hotelu. Za čas ogleda Bratislave bodo udeleženci nameščeni v hotelu Carlton.

Predvidena cena izleta bi bila na udeleženca 1.400 din. V to ceno so vračunani stroški prevoza in penziona. Ker izlet vodijo planinski vodniki Metre in še ne razpolagajo z vsemi podatki o turi, bodo nadaljnje podrobnosti objavljene v naslednjih številkah Iskre.

Ker je število udeležencev izleta omejeno, prosimo, da vsak udeleženec ob prijavi vplača 800 din.

Prijave sprejema Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3.

DVDNEVNI IZLET NA GRINTAVEC IN SKUTO

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo 16. in 17. julija 1977 dvodnevni izlet na Grintavec in Skuto. Odhod udeležencev bo z rednim avtobusom ob 6. uri iz Ljubljane preko Kranja do spodnje postaje, nato z žičnico na Krvavec. Po grebenu Zvoha in Kalškega grebena se bomo spustili na Kokršsko sedlo, v Cojzovi koči pa bomo prenočili.

Naslednji dan se bomo povzpeli na Grintavec in prek Dolgega hrbta na Skuto. Spustili se bomo v Kamniško Bistrico in nato z rednim avtobusom v Ljubljano.

Izlet priporočamo samo izurjenim planincem.

Prijave sprejema planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3, telefon 324-765.

Prispevek za člane PD Iskra 50 din, za nečlane 75 din. Izlet bo vodil Dolfi Divjak.

ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ MONTAŽNO SERVISNA ORGANIZACIJA LJUBLJANA Medvedova 28

objavlja

prosta delovna mesta:

1. VODJA INŽENIRING OBJEKTA

za montažo, umerjanje in vključevanje v promet telekomunikacijskih naprav s področja VF telefonije, telegrafije in usmerjenih zvez.

Pogoji:

- višješolska izobrazba elektrostroke in najmanj 6 let delovnih izkušenj ali srednješolska izobrazba elektrostroke in najmanj 8 let del. izkušenj na področju VF telefonije
- vsaj pasivno znanje angleščine

2. 2 MONTAŽNA TEHNIKA

za VF naprave

Pogoji:

srednješolska izobrazba — elektro š.t. in 1 leto delovnih izkušenj na področju prenosne tehnike

Delavci združujejo svoje delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poseben pogoj je uspešno opravljeno poskusno delo, ki bo trajalo 3 mesece.

Prijave s kratkim življenjepisom pošljite na naslov: ISKRA Montažno servisna organizacija Ljubljana, Medvedova 28, v 15 dneh po objavi.

Odbor za medsebojna razmerja delavcev pri ISKRA Široka potrošnja TOZD tovarna antenskih naprav Vrhnika VRHNIKA, Idrijska cesta 42

vabi k sodelovanju sodelavca, ki bi želel delati na delovnem mestu

TEHNOLOG

Pogoji:

- visoka strokovna izobrazba tehnološke ali strojne smeri
- višja strokovna izobrazba tehnološke ali strojne smeri
- zaželena praksa, ni pa pogoj
- poskusno delo 3 mesece

Delo je zanimivo in pestro na področju konstrukcij, sodobne tehnologije in nudi široke možnosti strokovnega izpopolnjevanja.

Po želji nudimo sobo s souporabo kuhinje na Vrhniki.

Prošnje sprejema kadrovska služba Iskra Antene Vrhnika, Idrijska cesta 42.